

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
שמיני

מאמר

קרוב הוי' לכל קוראיו – תר"פ

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

MA'AMOR
KAROV HASHEM LECHOL KOIROV — 5680

Published and Copyrighted by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (646) 770-3589 • kehotp@gmail.com

Printed in U.S.A.

5784 • 2024

פתח דבר

לקראת יום הגדול והקדוש יו"ד שבט הבעל"ט, יום הסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, ויום התחלת נשיאותו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,

הננו מוצאים לאור – בפעם הראשונה מכת"ק – את המאמר ד"ה „קרוב הוי' לכל קוראיו" אשר לכ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, שנאמר בש"פ בהר ה'תר"פ, והוא מאמר רביעי מתוך ההמשך שמתחיל עם ד"ה „ויאמר משה זה הדבר”².

מאמר זה לא הי' תח"י בעת הדפסת ספר המאמרים תר"פ³, כ"א עמוד אחרון מכת"י מעתיק⁴, וכעת הגיע לידינו המאמר בגוכתי"ק⁵.

* * *

לחביבותא דמילתא, נדפס בראש הקונטרס צילום גוכתי"ק מהתחלת המאמר.

* * *

לתועלת הלומדים והמעיינים, חולק המאמר לקטעים וניתוספו הערות ומראי מקומות הבאים בשולי הגליון – ע"י המו"ל.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מערכת „אוצר החסידים”

ימות המשיח,
ח שבט ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

---

(1) ע"פ המסופר ב„אשכבתא דרבי" ע' 125-6.
חלקו הראשון נאמר גם בל"ג בעומר בתוך מאמר ד"ה להבין הילולא דרשב"י (ההתחלה והסוף נדפסה ב„בית משיח" 276 ע' 21-22).
(2) ראה במפתח מאמרים בהתחלת סה"מ תר"פ.
(3) הוצאת קה"ת, תשמ"ו. הוצאה שני' – תשמ"ז.
(4) נדפס בסה"מ שם ע' מ-מב.
(5) מאמר זה הוא הגהות לכמה מאמרים מהמשך תער"ב (ראה בפנים המאמר הע' 1) בתוספת התחלה וסוף, ולע"ע הגיע לידינו רק ההתחלה וסוף והגהות, ושולבו ההגהות עם פנים המאמר ע"י המו"ל.

קבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 ועוד זאת שיש לה משה, כל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 צדקתה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 בקבוצה זו היא צדקתה של משה, וכל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.

ב"מ (ובתורתה זה הוא מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן).
 התורה פירשה

שזה ענין זה. כפי שהיה ברגע זה, כל מה שיש לה, הוא שיש לה צדקתה כן.
 ולפי שהיא צדקה הפשוטה וסוף זה המצב שהיא חסונה פרימה חיונה גופא בפי תורה וכל שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 וכל שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 וכל שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 כפי שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.

עוד שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.
 שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן. כמו שיש לה, היא שיש לה צדקתה כן.

קרוב הו' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, וצ"ל מהו לכל אשר יקראוהו, דאם הוא תנאי ה' צ"ל כאשר יקראוהו כו' ועוד דאם הוא תנאי אז אינו לכל קוראיו. ואם כן הוא דדוקא להקוראים אותו רק באמת הוא קרוב ה' צ"ל קרוב הו' לכל אשר יקראוהו באמת. ואם הוא פירוש וטעם הענין דקרוב הו' לכל קוראיו דלכל אשר יקראוהו הוא באמת, הנה הטעם הוא מבטל הדבר. דאז אין הוא קרוב לכל קוראיו דיכול להיות שיקרא אותו אבל אינו באמת. דמזה משמע דכל קריאה היא קריאה של אמת. ומה זה שאומר לקוראיו כו' הנה לכל אשר יקראוהו בעתיד, דמשמע שהוא העתיד הבא מהוה זה, דאם הוא מה שיהי' בעתיד שאז יקראוהו, הנה אז יהי' הוה, ויהי' בכלל קרוב הו' לכל קוראיו. ואם הם ב' מדריגות חלוקות ה' צריך לאמר קרוב הו' לכל קוראיו שהיא מדרי' אחת, והמדרי' השני' היא ולכל אשר יקראוהו באמת. והנה בחז"ב דנ"ז א' אמר מאי באמת דידיע ליחדא שמא קדישא בצלותא כדקא יאות.

ולהבין כ"ז ילהק"ת משנת³ דתענוג ורצון הם עצם אחד התענוג הוא פנימי ולכן בא בהעלם ואין למעלה מענג שנמצא בכל דבר, ורצון הוא חיצוניות ויש לו יתרון כח בשליטה ו[ממש]לה, עד שמושל ושולט גם על הענג אבל על חיצוניות הענג, ורצון הוא בבחי' התגלות שמתקשר בדבר זולתו ולהיותו בבחי' התגלות הוא מתגלה בעצמות ממש. והוא המרוצה שברצון שהמרוצה היא בתוקף וכח גדול שנמשך בהתפשטות גדולה ביותר, ולכן רצון תופס בעצם הדבר. וזהו הרצון עצמי שיש בנשמה שהוא הרצון הפנימי והעצמי שיש בכאו"א לאלקות שהוא במרוצה והמשכה עצמית דוקא.

כ"א) והנה רצון זה הוא נקודת האמת דנש"י. והענין הוא דהנה כתי"י אני ישנה ולבי ער ואי' בזהר⁵ אני ישנה בגלותא ולבי ער כו' והוא מאמר כנס"י להקב"ה דהגם דאני ישנה בגלותא שהוא בבחי' גלות ושינה שהוא בבחי' העלם, ומ"מ הנה ולבי שהוא נקודה הפנימית וכמו לב האדם שהוא תוכיות

(1) מאמר זה הוא הגהות לד"ה ויצא יעקב העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תשמט ואילך).

וראה לקמן הערות 48: 161.

(2) תהלים קמה, יח.

(3) ד"ה קדושים תהיו שנה זו (תר"פ) פט"ו.

(4) שה"ש ה, ב.

(5) ח"ג צה, א.

פנימיות חיות גופו דלבא פליג לכל שייפינ' לב ים ולב השמים' מה שהם הנקודה פנימית כמו"כ לבי שהיא הנקודה פנימיות ער, דעצם נקודת לבבי ער לעולם. ואין בה הפסק ושינוי ח"ו בעצם מהותה והיינו בחי' האמת שבנשמה שאינו נכבה ונפסק לעולם כו'. וכמו למעלה בכנס"י דלעילא אני ישינה הוא הסתלקות הט"ס ממנה ולבי ער בחי' כתר מל', וכידוע' דבחי' מל' נשתנה באצילותה משארי הספירות מה שנאצלה בסוד שרש וסוד תוספת דבסוד שרש נאצלה נקודה א' והוא בחי' כתר מל', והט"ס באים בה בסוד תוס' מספירות דז"א כו' וההפרש בזה דמה שבא בסוד תוס' יכול להסתלק כו' והו"ע המיעוט דבחי' מל' שהי' במיעוט הירח ובחטא עה"ד כו', והוא שנסתלקו הט"ס שבה כו', רק שיש הפרש בזה דבמיעוט הירח עלו הט"ס ונכללו בז"א ובחטא עה"ד ובחורבן ב"ש ירדו למטה במקום הקליפות והו"ע גלות השכינה בע"ש¹⁰ כו' וכמ"ש בע"ח שער מיעוט הירח פ"ב, וזהו דחטא עה"ד נק' הורג נפש והו"ע ירידת הנשמות שירדו למקום הקליפות דאדה"ר ע"י חטא עה"ד גרם ירידת הנשמות למקום הקליפות, וגם פעל הגברת כח בהקליפה שיוכלו לינק ממקום גבוה יותר ממה שהוגבל להם מתחלת הבריאה, דבקליפות הם נבראו בכוונה מיוחדת (שהי' בכוונת המכוין) והתהוותם הוא מהעדר הרצון (בד"ה ראשית גוים¹¹), לנו אינו מושג איך אפשר להיות התהוות מהעדר הרצון, דהרי אין אנ[ו] יודעי' איך אפשר להיות התהוות מהרצון ג"כ, דהלא אין כזה בחוק הנבראי' כלל שמהרצון בעצמו יהי' התהוות הדבר, ורק ע"י שמגלה רצונו נעשה הדבר ע"י התפשטות והתגלות הכחות שלו. וכמו מאמר המלך או חכם גדול בגילוי הרצון נעשה הדבר ההוא שגילה בו רצונו, ואין זה שעצם הרצון מהווה, שההתהוות בא מהרצון בעצם, ולזאת העדר וסילוק רצונו אינו פועל ביטול הדבר בעצם מהותו שנאמר שכאשר מסלק רצונו מזה יהי' הדבר בטל ומבוטל בעצם בלי שום סיבה אחרת זולת סילוק רצונו, דזה אינו, ומכ"ש שמהעדר רצונו אי אפשר שיהי' איזה התהוות, אבל למעלה הרי הרצון מהווה דזה שעלה ברצונו ית' אנא אמלוך¹² מזה הוא שנתהוו כל העולמות והפרצופים דבמח' אחת נבראו כל העולמות¹³, שהוא מה שעלה ברצונו ית',

6 ראה זח"ק קסא, ב. רכא, ב (ברע"מ). וראה אגה"ק סל"א (קנא, ב ואילך).

7 ראה גם תנחומא בשלח יז. ילקוט שמעוני שמות רמז רמח.

8 ראה ע"ח שער לו (שער מיעוט הירח) פ"א-ב. לקו"ת צו יא, ב. ביאורי הזהר לאדהאמ"צ ק, א ואילך. להצ"צ ח"א ע' תקב ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' צב.

9 = בית שני.

10 = בע' שרים.

11 שנה זו (תר"פ). נדפס בסה"מ תר"פ ע' י.

12 אדר' – הובא בסה"מ צ להצ"צ קע, סע"ב. וראה לקו"ת נשא כא, ד ובהמ"מ לשם

(בהוצאת קה"ת תשע"ו – ס"ע מג, א).

13 ראה זח"ב כ, א. רעו, ב (בתוספות).

שברצון זה הוא שנתהוו ממש בכח, והרצון הוא עצמי, דכל הענינים למעלה הם בבחי' ומדרי' עצמי, דשלימות הכח הוא שמושלל בבחי' שלילה, ומושלל גם בכח זה שהוא בחי' העדר הרצון, ומזה הוא שברוב ההשתל' הנה ברצונו ית' נתהוו הקלי' וסט"א והי' להם מקום מוגבל, מתחת כל העולמות, וע"י חטא עה"ד נעשה בהם יתרון כח ביניקה יותר מפני חוק הקצוב להם בתחלת הבריאה, עד שנעשה בהם הגברה לקרוב אל הקדושה לגזול נשמות שירדו בחטא עה"ד, והם הנשמות העשויות, שירדו בגלות ושבי', שע"ז הוא אומר¹⁴ ויעקב ובניו ירדו מצרימה בגלות לברר בירורים להעלות הנשמות שירדו ולהעלותן, שכ"ז הוא ע"י ירידת הט"ס דמל' שירדו למטה, שבכללית הו"ע גלות השכינה בע"ש וכ"ז הוא אני ישנה בגלותא בהט"ס שבבחי' מל' שהוא בבחי' סוד תוס', אבל מה שבסוד שרש אינו מסתלק לעולם כו', והוא בחי' כתר מל' שזהו מה שנאצל עצם ענין ההתנשאות בבחי' התנשאות עצמי כו' שהוא בחי' לבי, הנקודה פנימית, זהו ער דבחי' זו נשארה לעולם כו'. וכמו"כ הא בנשמות דאני ישנה בגלותא, דישנה מדרי' בנשמה שהוא בחי' התפשטות הנשמה והארתה מה שבא בגלותא, אבל לבי שהוא הנקודה פנימית ועצמית שבנשמה הוא ער, שאינו נפסק, והוא מדרי' האמת שבנשמה שהאמת אינו נפסק ואינו נכבה¹⁵ ובכ"מ שהוא הוא אמת, דאמת מתחלת המשכתו על סוף המשכתו הוא במדרי' אחת ממש, וזהו ולבי ער שאינו בא בגלות ושבי' ח"ו.

וביאור הענין דהנה ידוע¹⁶ דהנשמה המלוכשת בגוף ונתפסת בעניני הגוף ונה"ט אין זה עצם הנשמה, דעצם הנשמה אינה בגדר התלבשות ותפיסה בעניני הגוף החומרי כי מופשטת ומושלת היא לגמרי ואינה בגדר החומרי כלל כו', והגם דהנשמה בכלל אינה בגדר החומרי דהיינו שכל המדרי' שבנשמות גם המדרי' התחתוניות שבה אינם בגדר חומר הגוף, וכידוע¹⁷ דהתלבשות הנשמה שאינה כמו קדימה ואיחור, שהגם שהם מרוחקים זמ"ז מאד, מ"מ יש להם קירוב וערך זה לזה שע"י קדימת ענין זה הנה באיחור יבוא עוד ענין, הרי שהקדימה סיבה אל האיחור, והאיחור בא בדןרך מ]מילא אחר שהוקדם הקודם לו. (וכמו סדר זמנים וזמן כו') וכן מעלה ומטה שהם בערך זה לזה ויש להם שייכות וקירוב דזהו המעלה של זה המטה, וכן המטה הוא במדרי' מטה אבל הוא של מעלה זה, וכל אשר יגביה המעלה וכמו למעלה מעלה עד אין קץ¹⁸ הרי יש לו גם מטה, שהוא מטה ממעלה זה, דלהיות שמעלה ומטה יש להם קשר ושייכות,

(14) יהושע כד, ד.

(15) ראה קונטרס ומעין מאמר ב פ"ב (ע' 67). המשך תרס"ו ריש ע' תלב.

(16) ראה לקו"ת במדבר טז, א. האזינו עא, ד. ובכ"מ.

(17) ראה תו"א בראשית ג, ד ואילך. סה"מ תרפ"ג ע' קצט.

(18) ראה זהר חדש יתרו לד, סע"ג. תקו"ז תי"ט (מ, ב).

והוא שהענין מגבילים שזהו המעלה שלו וזהו המטה שלו, וענינו מגבילים במדרי' מעלה ומטה, משא"כ בגוף ונפש שאינו ענין דקדימה ואיחור, לא שהנפש קודם ומשו"ז בא האיחור שהוא הגוף שאינו בערכו וענינו כלל, ואינו בבחי' מעלה ומטה דכמו שהוא מהתעבות האור נעשה הכלי¹⁹ שהם מהותים נבדלים בעצם מדריגתו, דהגוף הוא חומרי ממש כמו גופי שארי הנברא' החומרים כנ"ל (שהוא כדוגמת הבע"ח) אלא שנשתנה באופן ומדריגת בריאתו, ולכן המתנהג עפ"י חושי הגוף כנ"ל מפני הטבעי לבד הוא כבהמה ממש בכל דרכיו, להיות גופו כגוף הבע"ח. והנפש הוא רוחני, דגם המדרי' היותר אחרונה ונמוכה שברוחני אינה בערך אל החומרי שהרי נבדלת בעצם מהותה, ולכן גוף ונפש הם מדבר ודומם, שנבדלים בעצם מהותם שהדומם העיקרי בו הגופניית והחומריית, ומדבר עיקרו הרוחני שהוא השכל (אשר זהו מעלתו האמיתית כידוע) והם בעצם מדריגתו נבדלים בעצם מהותם. והגם דגוף ונפש הוא חומר וצורה, דחומר וצורה ה"ה שייכים זל"ז שזהו החומר דצורה זו, שבה שורה ומתגלה הצורה, והצורה היא המטבעת חותמה בחומר זה. האמת הוא כן דגוף ונפש הם חומר וצורה בעצם מהותו, דהגוף הוא חומר בעצם מדריגתו, שהוא חומר ממש, שהוא עב וגם מצד עצם ענינו, והנפש הוא צורה בעצם מדריגתו, דלהיותו רוחני וכל רוחני הוא צורה בעצם ענינו סוגו ומהותו העצמי שהוא הנושא כמו צורה עצמית (וכמבו' בענין נקודה²⁰, דאמיתתה שהיא ברוחני, נקודה ברעיון, דכל נקודה בציוור גם ה[כ]י קטנה, וכמו עוקץ היו"ד הרי יש לו קו ושטח ויצא מגדר הנקודה שענינו עצמי שאין לו קו ושטח כו'. וכל רוחני הוא עצמית דכמו"כ הוא בצורה עצמית), שאינה בגדר וערך החומרי כלל, ולכן התלבשות הנפש שהוא רוחני ובמדרי' צורה בהגוף שהוא חומרי הוא בכח וגזרת מפליא לעשות²¹ המקשר רוחניות בגשמיות בדרך פלא²² שהוא בחוק הבורא שכל ענינו נפלאים, מ"מ ידוע דגם בענינים המופלאים הנק' למעלה מהטבע, יש בזה ג"כ סדר והדרגה²³ אלא שזהו סדר והדרגה דלמעלה מהטבע, דלמעלה מהטבע יש סדר והדרגה כמו שהוא בעניני הטבע, שיש כל הענינים בחיוב ושלילה כמו שהוא בטבע, אלא שכ"ז הוא למעלה מהטבע שלנו, אנו אין אנו משיגים מהו בכלל למעלה מן הטבע, ואיך יהי' בזה סדר והדרגה, דהרי אין אנו משיגים מהו שכל מופשט, ושלילה בכלל, אבל העדר ידיעתינו והשגתנו אין זה מכריח הענין כלל, דהרי יש שכלים נעלים ביותר, וכמו שכל דנה"א שהוא שכל נפלא.

19) ראה ע"ח שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"א. וראה מאמרי אדה"ז על התורה ח"ב ע' תשנ"ג ובהנסמן לשם.

20) ראה סה"מ ליקוט ח"ג ע' ר. תרפ"א ע' קמא.

21) לשון הכתוב – ס' שופטים יג, יט (ושם: ומפלא לעשות). ברכת „אשר יצר“.

22) ראה רמ"א או"ח ס"ו ס"א.

23) ראה סה"מ תרנ"ז ע' רנב.

והוא אמיתת מהות מדריגת השכל מה שהשכל אנושי (כמו שהוא בלי עבודה שעפ"י התורה והמצוה בהקדמת ענין הקבעומ"ש שבתו"מ והמסירה ונתינה לקדושתן) אינו מבינו כלל, וגם בו (בהשכל דנה"א) אף שהוא שכל מופשט הרי הוא בסדר והדרגה, בגוף ענין המושכלות בסדר החב"ד נקודה דחכ' ואו"כ והתקשרות בחי' הדעת²⁴ כמו שהוא בשכל הטבעי, שכ"ז הוא בחיוב, ואח"כ בעיני השלילה, וכ"ז הוא בהפשטה, ובפרט שכל שבנשמה שהוא למעלה משכל דנה"א וג"כ בא בסדר והדרגה, שכל אלה נפלא מאתנו, להיות שכלינו עב וגס ומוגדר בהגבלה שאין ביכולתו להבין זאת, אבל ביכולתו לקרב זה אל שכלינו ממה שאנו רואין להבדיל בשכל הנה"ב שהוא עב וגס ביותר אבל הוא ג"כ שכל, וכנ"ל בתוקף דנה"ב שהוא חושב מחשבות רשע בהעידון ותענוג דהדברי' הגשמיים ותאוותיו שמניח בזה כל חכמתו, ומשכיל ומתחכם בזה, הנה להשכל הבריא לשטות יחשב כל חכמתו, מה שהוא (הנה"ב) חכם בעיני עצמו שהרי השכיל על עיניו, אבל באמיתת הענין הוא שטות (לא מצד התאוות וגופי החומריות, כ"א שעצם החכמה אינה חכמה ואינה השכלה כלל, דיא חכמה בעצם איז אַנאַרישקאַייט בעצם מהותה, ואיילע ניט דאָס איז דער גדר פון שכל) וכמו"כ יובן דשכלינו הוא שטות לגבי שכל הנה"א שהוא שכל אלקי, לא לבד ששכלינו שטות לפי שאנו חושבים ומשכילי' ענינו שטות, והו דבר בפני עצמו, רק שגוף מהות השכל הוא שטות שאינו בגדר השכל, דלהיות אמיתית ענין השכל הוא שכל אלקי שהוא שכל הנשמה וגם שכל הנה"א שהוא בכלל במדרי' נשמה, וזהו אצילנו למעלה מהטבע המוטבע בנו וגם שם הוא בסדר והדרגה, אלא שהוא סדר והדרגה שלמעלה מהטבע, ועצם הנשמה אינו בגדר כלל שתהי' בגדר שייכות אל החומר כו' ורק שבגדרת הכוונה העליונה שבא בפועל המפליא לעשות הוא שגם עצם הנשמה היא מוגדרת בגוף, אבל אינה בערך החומרי להיות בבחי' התלבשות כו', ובפרט כאשר ידוע דהתלבשות הנשמה היא בבחי' התלבשות ותפיסה ממש כו' שהגוף ונה"ט הן כמו כלים אל הנשמה והנשמה מתלבשת בזה ומצטיירת כפי אופן הגוף ונה"ט דלא לבד שבאה בהתחלקות בכחות לפ"ע האברים ולפי מהותם כח הראי' ²⁵ וכח השמיעה באזן אלא שבאה בהגשמה בבחי' הרוחניות שלה בכל הכחות דשכל ומדות שאינן כלל כמו בנשמה מצ"ע כ"א כפי אופן הגוף ונה"ט כו' שאור הנפש הוא מבין ומשיג דבר כפי חושי הגוף ונה"ט, ער פאָר שטייט ועלט ויא דאָס איז בחוש הגוף ונפש הטבעי, עד שגם העבודה שלו בחושי הנפש אינו בדוגמת עצם מהותו העצמי אלא באופן ודוגמת התלבשותו וכמ"ש בסש"ב פל"ז²⁶ גם מי שהוא צ"ג²⁷ עובד

(24) ראה תניא פ"ג (ז, ב).

(25) כח הראי': כ"ה בכת"ק, ואוצ"ל: כח הראי' בעין.

(26) מח, סע"א.

(27) = צדיק גדול.

ה' ביראה ואהבה בתענוגים לא יגיע למעלת דביקותו בה' בדו"ר בטרם ירידתו לעוה"ז החומרי לא מינה ולא מקצתה ואין ערך ודמיון ביניהם כלל כו', דתחלה טרם ירידתו השיג כל דבר בחושי הנפש (דלבד זה שהי' כלול בעצם נשמתו כו' הנה בעצם ענין ההשגה הרי השיג כל דבר השגה בחושי הנשמה) ועתה כל השגותיו הם כמו השגות שמעין החומר והטבעי שהם חושי הגוף ונפש הטבעי, שכ"ז אינו שייך בעצם מהות הנשמה, והנפש הרי לפי הכוונה העליונה בא בהתלבשות פנימי בהגוף דוקא כח הראי' בעין וכו' בכחות פרטיים שהם בצמצום (ומשו"ז הם מתכללים כנ"ל) כל כח לפי אופן האבר ולפי ערך הכלי, ועצם הנשמה אינה מתחלקת לכחות פרטיים כלל וכמ"ש בסש"ב פנ"א²⁸ כולה עצם אחד רוחני פשוט ומופשט מכל ציור כו'. ורק בחי' אחרונה שבנשמה היא שמתלבשת בגוף וכמ"ש א"י²⁹ נשמה שנתת בי טהורה היא דהיינו הנשמה כמו שהיא בשרשה ומקורה באצי"ו³⁰ היא בחי' טהורה וכמו עצם השמים לטהר³¹, עצם ריין קלאר שאינה מתלבשת בשום לבוש שאינה רוחני ואינה מתלבשת בגוף, ומ"מ אומר²⁹ נשמה שנתת בי שבכוונה וגזרה העליונה הרי הוא מוגדרת בגוף ולכן הוא נתת בי שהיא מוגדרת בגוף זה ולא זולתו, ואח"כ הוא אתה בראת יצרת נפחת ביי²⁹ דבחי' אלו הן בבחי' התלבשות בגוף כו' (ועיקר ההתלבשות בחומריות הוא בחי' ואתה נפחת בחי' נה"י שבנשמה וכמו הנפש שמתלבש בדם הכבד כו'³²) והן בחי' נר"ן שבנשמה שהן בבחי' התלבשו' במוח ולב וכבד שהן מוחין ומדות ומעשה כו' (דרוח ונשמה אינו נתפס כ"כ בגשם דהתלבשותם במוח ולב כו') אבל עצם הנשמה אינה נתפסת בגוף וה"ה תמיד למעלה דבוקה ומיוחדת באלקו' וכמא"י³³ חבוקה ודבוקה בך כו' דזהו שהנשמה נק' בת מלך וכמו כל כבודה בת מלך פנימה³⁴ (דמחצב הנשמות הוא מבחי' פנימיות כו' כל כבודה בת מלך, מדריגה זו שבנשמה היא בחי' פנימיות בעצמה ומעמדה ומצבה בבחי' פנימות) והוא עצם הנשמה, שמדריגה זו יש בכל או"א מישראל, דכל ישראל בני מלכים הם³⁵, מצד עצם [הנשמ]ה שהיא במדריגת בת מלך שהיא פנימה דבוקה באלקות.

(28) עא, ב.

(29) ברכות „אלקי נשמה“ (ברכות ס, ב).

(30) ראה סידור האריז"ל במקומו. פע"ח שער הברכות רפ"ז. לקו"ת פ' ראה כז, א.

(31) משפטים כד, י.

(32) ראה ע"ח שער כ (שער המוחין) פ"ה. שער מט (שער קליפת נוגה) פ"א. אבן עזרא

משפטים כג, כה. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' תתקין.

(33) נוסח הושענות (יום ג').

(34) תהלים מה, יד.

(35) שבת סז, א. זח"א כז, ב.

קרוב הוי' לכל קוראיו – תר"פ

יא

והנה יש מדרי' בנשמה שנק' עבדים וכמו כי לי בני' עבדים עבדי הם³⁶, שהוא הארת הנשמה המלובשת בגוף שהוא אני ישנה בגלותא³⁷ שהא בבחי' עבד וכמו יעקב עבדי³⁷, דיעקב יו"ד עקב, שהוא הצמצום וההארה הבא העקביים שהוא הארת הנשמה מדרי' נפש הבאה בהתלבשות כפי חושי הגוף והנה"ט שהוא במדרי' עבד דעבודתה לברר ולזכך את הגוף ונה"ט והנה"ב, ובאה בהתלבשות וחושי המתברר דוקא שהיא עבודה פנימיות בבחי' חקיקה פנימיות לברר ולזכך, לשנותו ולהפכו מחומר אל צורה, אמנם הוא בבחי' עבד שהיא עבודה גדולה, וגם עבד כמו העבד שעובד בע"כ שלא ברצון עצמי כלל, ורק מאימת ופחד האדון וחוזק פקודתו, וכל פועל אי אפשר שיהי' בלי רצון, דאז לא יהי' פועל הדבר, והוא מוכרח לרצות בכדי שיהי' הפועל מפני שמפחד ורועד מאדונו, כמו"כ הוא בהארת הנשמה המתלבשת בגוף שהרצון לאלקות הוא מעושה שאינו רצון עצמי מצד העצם כ"א שהוא רצון מעושה הבא מן ההשגה וההתבוננות הרצון שנולד עפ"י השכל דוקא, והוא מעושה לפי אופן וערך השכל (כנ"ל שהוא לפי אופן ההתחכמות שלו כו') שהרצון הוא בכדי שיהי' הפועל דהפועל הוא אינו מעצמו כ"א מפחד האדון ויראתו, דאף שהיא הארה ומדרי' אחרונה שבנשמה מ"מ נרגש בה היראה לאלקות אלא שאינה בדוגמא כלל להיותה קודם (דזהו בצ"ג כו' וכ"ש) בחושי הנשמה. אבל מ"מ פחד האדון פועל להיות הרצון בכדי שיהי' הפועל, דהפעולה בעבודת הבירורים מוכרחת היא דימים יוצרו ולו אחד מהם³⁸, דמה שנוצרו הימים וניתנו לאדם הוא בשביל האח"ד בעבודת הבירורים, דסוף כל סוף לא ידח ממנו נדח³⁹, ולכן הבקשה שיהי' זה בחסד ורחמים, שיהיו כל הבירורים כדבעי עפ"י עבודה, ולא ח"ו ביסורים כו' אבל הרצון הוא מעושה שבא עפ"י ההתבוננות ואינו עצמי כמו העבד שעושה בע"כ דזהו במדרי' הנשמה שהיא בבחי' עבד שהוא הארת הנשמה המתלבשת בגוף.

כ"ב) **והנה** עצם הנשמה שהוא מדרי' נשמה שנתת בי כמו שהיא טהורה בשרשה ומקורה באצי' היא בבחי' בת מלך, שהיא בחי' יחידה⁴⁰ שהיא דבוקה ומיוחדת בבחי' מלך יחיד⁴¹, ונק' יחידה שמקבלת מבחי' יחיד⁴², והיינו כמו שהנשמה מושרשת בבחי' מלוכה דהתנשאות עצמי כו', שהרי בחי' מל' נק' כנס"י שהיא מקור נש"י והיינו דנש"י מושרשים בעצם המל' כמו שהיא

36) בהר כה, נה.

37) ישעי' מד, א.

38) תהלים קלט, טז.

39) שמואל-ב יד, יד.

40) ראה שערי תשובה ה, סע"ב ואילך.

41) ברכת ישתבח.

42) ראה לקו"ת פ' ראה כה, א. מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ע' קסט ואילך. סה"מ תרצ"ו

בבחי' התנשאות עצמי כו'. דהנה במלוכה יש ג"כ ב' ענינים⁴³ הא' מלוכה על עם שהן עבדים נפרדים כו', דהמלוכה בזה אינו בבחי' התנשאות עצמי כ"א בבחי' התנשאות על עם כו' שמתנשא ומשתרר עליהם ומנהיגם כרצונו בהשתררות. הב' המלוכה על המלכים וכמו אגוסטס⁴⁴ שהוא מלך על המלכים, דהמלוכה בזה אינו בבחי' התנשאות על עם כי אינם בבחי' נפרדים כלל שהרי הם ג"כ מלכים, מנהיגי עם שיש בהם ענין ההתנשאות וביכולתם להנהיג עם ולזאת] אינו שייך עליהם מלוכה דבחי' התנשאות והשתררות כו', כ"א בחי' התנשאות עצמי דלהיותו מנושא בעצם ה"ה מלך עליהם ומנהיגם כרצונו מצד ההתנשאות עצמי שבו שהוא מרומם ומנושא בעצם הרוממות וההתנשאות שבו. וכמו"כ הוא המלוכה על הנשמות שהם בני מלכים שיש בהם ההתנשאות מצד עצמם וביכולתם להנהיג עם ולמלוך עליהם בעבודת הביוררים ובאופני הביוררים, ומ"מ כמו שהן בשרשן בבחי' מל' דלעליא בנקודתה העצמי שהוא בחי' ההתנשאות עצמי שבה (דכתר מל' איהו כ"ע כו'⁴⁵) הם כמו מלכים שבטלים אל המלך שמנהיגם כרצונו בהתנשאות עצמי, והו"ע מלך המשיח שנק' מלך שהוא מקור כל הנשמות כמו שהן בעצם בעמדם בבחי' הפנימיות והארתן מתלבשת בגוף כפי הכוונה והגזירה העליונה כו'. דמלוכה דמלך המשיח הוא בבחי' התנשאות עצמי שהוא בחי' הוד מלך, דהוד הוא זיו וכמו ונתת מהודך עליו⁴⁶, וכמו (חבקוק ג' ⁴⁷) כסה שמים הודו. אמנם⁴⁸ ענין ההוד הוא בחי' זיו ואור עצמי.

וזהו ההפרש בין הוד להדר דהוד הוא עצם האור והדר הוא התגלו' ההוד וכמו הדר כבוד הודך כו'⁴⁹, וכמו במשה אי' ברע"מ פנחס דרכ"ג⁵⁰ ונתן ההוד למשה, וביהושע הי' בבחי' הדר, דמשה ויהושע, משפיע ומקבל, דמשה הוא בחי' משפיע עצמי כמו שהוא בעצם, ויהושע מקבל שהוא רק בבחי' התפשטות (חמה ולבונה כידוע) וכדאי' בילקוט פ' ברכה⁵¹ ניתן ההוד למשה וההדר ליהושע

(43) ראה גם המשך תער"ב ח"ג ע' א'תב.

(44) ראה שמו"ר פכ"ג, א. וראה תו"א מקץ מ, ב.

(45) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

(46) פנחס כז, כ.

(47) בגוכי"ק יש כאן מקום חלק, והוא בפסוק ג.

(48) מכאן עד קטע „אמנם” (לקמן ע' יט) הוא הגהות לפרק קכ"ב שבהמשך תער"ב (ח"א

ע' רלו ואילך).

(49) תהלים קמה, ה.

(50) עמוד ב.

(51) רמז לתקנט.

שנא⁵² בכור שורו הדר לו כו', וכתנ⁵⁶ ונתת מהודך עליו מהודך ולא כל הודך⁵³, והיינו שההוד הוא העצם וההדר הוא ההתגלו' כו'. וכמו עד"מ באדם ענין ההוד הוא שזיו הוד פניו יאיר ויתקבל בלב כאו"א בלא טו"ד, לפי שהוא עצם ההוד והיופי שאינו בא מאיזה פרטים, וע"כ אינו שייך בו טעם וידיעה וע"כ מתקבל בלב כאו"א כו', משא"כ ההידור הוא שמהודר בפרטי' שלו, וכמו פרי עץ הדר⁵⁴ שצ"ל מהודר בכל הפרטי' שבו עד שבין כולם הוא הדר, וכן והזרת פני זקן⁵⁵ שצריכ' להדרו ולפארו בפרטי' עניני כבודו כו'⁵⁶ וכמו הידור מצוה שהוא בפרטים היותר רחוקים, שאינו בפרטי המצוה כמו שבאים מפורטים בענין המצוה היא בהמדידה פרטיות כנ"ל כ"א ההידור הוא בהתפשטות דוקא וכמו זה אלי ואנוהו⁵⁷, (וכמו בהידור מצוה דבנן של קדושים הנ"ל⁵⁸ שהוא בבחי' התפשטות שאינה בגדר הענין כלל) כי ההידור הוא שבא בפרט דוקא וההוד הוא בד"כ לפי שהוא העצם כו'.

וזהו מ"ש גבי שלמה ויתן עליו הוד מלכות (דה"י א' כ"ט כ"ה), ופי' במצ"ד שהי' נראה בעיני כל אשר הוא הגון וראוי למלוכה מפאת עצמו. והענין הוא דהנה ידוע דאין מלך בלא עם⁵⁹, א"כ בחי' ההתנשאו' אינו נמשך ומסתעף רק מן העם שמנשאין אותו עליהם ועושין אותו למלך כמו שום תשים עליך מלך⁶⁰, והוא בכתר מל' שנותנים בראשו ומשתחיים לו שמקבלי' עול מלכותו עליהם כו', ובלא זה לא הי' לו יתרון על שאר אדם זולתו כו'. ולמה כשנעשה מלך אימתו גדולה מאלי' שאינה צריכה התבוננות בזה שהוא מלך וקבלו עליהם מלכותו, ולא משום יראת העונש, ואדרבא באור פני מלך חיים⁶¹, שגם נדונים הפוגשים במלך מטיב חסד אליהם, ע"י הפגישה במלך ואין היראה מצד העונש כ"א

(52) ברכה לג, יז.

(53) ב"ב ע"ה א. פרש"י פנחס שם.

(54) אמור כג, מ. וראה סוכה לא, א.

(55) קדושים יט, לב.

(56) ראה רמב"ם הל' תלמוד תורה פ"ו.

(57) בשלח טו, ב. וראה שבת קלג, ב.

(58) ד"ה קדושים תהיו שנה זו (תר"פ) פי"ג*. וראה פסחים קד, א. ע"ז נ, א ותוס' שם.

(59) בחיי וישב לח, ל. שם ר"פ בלק. כד הקמח ר"ה (ב) ד"ה ועוד (ע' שעט – בהוצות

שאוועל). ספר החיים פרק גאולה פ"ב. עמק המלך שער א (שער שעשועי המלך) רפ"א.

שעהיה"א רפ"ז (פא, ב).

(60) שופטים יז, טו.

(61) משלי טז, טו.

* לתועלת הלומדים, מצוי"ב קטע מפי"ג: והנה בגמ' פסחים (דק"ד ע"א ובע"ז נ' ע"א ובתוס' שם) מובן דהעיקר הוא הידור מצוה, שלכן נק' בנן של קדושים, דלא אסתכל בצורתא דזווא, שהוא מפני הצורות החזקות בהמטבעות והוי הידור מצוה, ועש"ז נק' קדוש.

שמאליו וממילא נופל אימתו ופחדו על כאו"א, והוא מפני ההתנשאו' שלו ודוקא מפני ההתנשאו' עצמי שבו (שנק' יראת הרוממו' כו'). וכנראה בחוש הפרש בין יראת המלך ליראת השר⁶², דיראת השר הוא רק מצד ההשתררות שהוא מושל עליהם, והיראה הוא לפ"ע ההשתררות וצריך להיות התבוננות בזה (פי' דכשרואים אותו הנה מתפחדים אבל במחשבה עוברת התבוננות והזכרה שהוא שר משתורר ומושל, כן הוא בחוש) אבל יראת המלך אינה מצד ההשתררו' כ"א מצד התנשאו' עצמו ולכן היראה באה בדרך ממילא (אז מיא פארלירט זעך), והיינו שההתנשאות נעשי' בו עצמי וטבעי כאלו בעצם הוא נבדל בערך מכל העם ומרומם ומנושא בעצם כו', עד שכל המורד בו חייב מיתה⁶³ כמורד באלקי' וכמ"ש⁶⁴ ברך נבות אלקי' ומלך כו', דכ"ז אא"ל רק מפני ההכתרה של העם שקבלו אותו למלך עליהם והכתירו אותו בכתר מל' וקבלו מלכותו, דאז ההתנשאות שלו עליהם ה"ז רק התנשאות על עם הנק' השתררות כו', דמהתנשאו' זאת לא ה' היראה והביטול בדרך ממילא כו', אבל ענין התנשאו' העצמי שנעשה בעצם מרומם ומנושא ושע"ז תהי' היראה ממילא לא תהי' זאת מההכתרה לבד כו'. אך הענין הוא דכאשר קבלוהו למלך נמשך בו ממדת מל' דלעילא בכתר מל' שלו ועי"ז הוא ההתנשאו' עצמי שלו כי נעשה מלך בעצם מצ"ע כו' (ובאמת הוא רק בכזה שיש בו בעצם כח המלוכה בהעלם גם קודם שמכתירי' אותו⁶⁵ שהוא נשמה כללי' בעצם ויש בו ענין ההתנשאות בעצם כו' וכמ"ש במ"א⁶⁶, והוא מה שיש בו בהעלם מבחי' מל' דלעילא וע"י ההכתרה מתגלה בו הכח נעלם שבו כו'), וכל המורד בו כאלו מורד במל' דלעילא שנק' אלקים חיים ומלך עולם⁶⁷ כו'.

ולפ"ז יובן במל' דלעילא בבחי' התנשאו' אלקי' שא"ז רק מה שנמשך ונלקח מעם נפרד יש מאין וכמו צבא השמים⁶⁸ שמשתחווים כו', שהרי אין ערוך לו כלל שזה יעשה התנשאו' כו', כ"א נק' המלך המרומם לבדו⁶⁹ שההתנשאו' היא בבחי' התנשאו' עצמי דוקא, ומה שהוא מתנשא להיות מלך על עם הוא עולם הברי'

62) ראה סה"מ תרס"ה ע' רב ואילך. תרפ"ה ע' רפז ואילך.

63) ראה סנהדרין מט, א. רמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ח.

64) מלאכים-א כא, יג.

65) ראה עטרת ראש שער ראש השנה ו, ב. סה"מ תרס"ה ע' ב. תש"ג ע' 7 ואילך.

66) ראה סה"מ תרנ"ז ע' רטו.

67) ירמ' י, י. ברכת „יוצר אור“.

68) ע"פ נחמ"י ט, ו (ושם: וצבא השמים לך משתחווים).

69) ברכת „יוצר אור“.

והיצי' שז"ש⁷⁰ מלכותך מכ"ע⁷¹ הוא בחי' לבוש וצמצום גדול, וכמ"ש⁷² ה' מלך גאות לבש דגאות זו היא אצלו בבחי' לבוש לבד שמצמצם עצמו כבי' להיות מלך על עם ולקבל מהם כתר מל', וכמו ויתנו לך כתר מלוכה⁷³ בבחי' ביטול היש שלהם כו', אבל כמו שהוא בעצמו הוא בבחי' המלך המרומם⁷⁴ או המלך הקדוש⁷⁴ בחי' רוממו' וקדושת עצמי כו'. רק שצמצם כבי' להיות מלך על עם לקבל כתר המלוכה מעם כעין נפרדים והוא הנק' כבוד מל' שהוא בבחי' כבוד לבד, ולמעלה הנה גם הכבוד הוא בבחי' עצמי שז"ש⁷⁵ כבוד מלכותך יאמרו, דגם הכבוד מלכות הוא מלכותך העצמי דוקא בבחי' התנשאו' עצמי כו'.

והנה בענין כתר מל' שזהו בחי' ההתנשאו' והרוממו' בכלל יש בזה ג"כ בד"פ ב' מיני ההתנשאות הנ"ל והן ב' מדרי' בכתר מל'⁷⁶, הא' הכתר מל' שהשרים והעם נותנים על ראש המלך שעי"ז נעשה מלך עליהם בבחי' התנשאו' והשתררות עליהם כו' כנ"ל, והב' כתר מל' שיש בו מצד ירושה מאבותיו שהכתר שהי' על ראש אביו ילבש גם הוא ממילא והו"ע שהכתר הולמתו⁷⁷ והוא רק במי שיש בו בעצמו (בהעלם) בחי' התנשאות עצמי שמצ"ע ראוי הוא למלוכה שז"ע שהכתר הולמתו כו', וזהו ג"כ ענין הוד מלכות⁷⁸ שראוי בעצם לרוממו' זו וא"צ להסכמה מזולתו כלל וכלל להיותו מלך בעצם בבחי' רוממו' העצמי כו'⁷⁹, וז"ש⁷⁸ גבי שלמה ויתן עליו הוד מלכות שכולם הכירו שהוא הגון למלוכה מצ"ע מצד עצם ענין ההתנשאו' שבו שבא לו מבחי' מל' דלעילא כו' והוא מדרי' מלכות מלך המשיח שהוא בבחי' הוד מלכות שהוא בבחי' התנשאות עצמי דכתר מלכות דלעילא, והוא מלך על המלכים שהם הנשמות בבחי' העצם שלהם שהם ג"כ מלכים מנהיגי עם הארת הנשמות שהם העבדים המתלבשים בגופים לעבוד ולזכך כו' כנ"ל וכל ישראל בני מלכים הם⁸⁰ שהם מושרשים בבחי' המלוכה דבחי' התנשאות עצמי דמלכותא דלעילא, ויש בהם ג"כ ב' המדריגות דהוד והדר, דהוד מל' הוא מצד העצם, והדר מל' הוא שבא מן העם והיינו בחי' התפשוטו' ההתנשאו' על העם, וכמו ברוב עם הדרת מלך⁸⁰ דההדור בא מן העם

(70) תהלים קמה, יג.

(71) = מלכות כל עולמים.

(72) תהלים צג, א.

(73) פיוט „ויאתיו כל לעבדך“ (מוסף לימים נוראים).

(74) תפלת העמידה לעשי"ת (ברכות יב, ב).

(75) תהלים קמה, יא.

(76) וראה גם המשך תער"ב ח"א ע' תעח.

(77) ע"ז מד, סע"א.

(78) דברי הימים א כט, כה.

(79) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 256 הע' 37. ח"ל ע' 100 ואילך.

(80) משלי יד, כח.

וברוב עם דוקא הדרת מלך כו' (דהדר גאון המלך הוא עצם הנשמה ברוב עם שבא ע"י הבירורים שהעבד עושה בזיכוך ובירור הגוף ונה"ב כו') דהוד מל' אינו תלוי ברוב עם שגם במיעוט עם וגם בלא עם כמו שהמלך בהיכלו יושב על כסא מלכותו יכול להיות הוד מלך בעצם וכמו מלך ביופיו תחזינה כו'⁸¹ דמלך בעצם ביופיו העצמי שהוא בחי' הוד מלכות הוא בהיכלו על כסא מלכותו, שהוא עצם הנשמה כמו שהיא במקומה העצמי דכבודה בת מלך פנימה⁸² במקור מחצבתה, בבחי' הוד מל', אבל הדרת מלך הוא ברוב עם דוקא דהיינו בריבוי התפשטו' דכל מה שירבה העם יותר יתר יהי' בזה הדרת מלך כו', וביותר כאשר הריבוי עם הוא ממינים שונים ומחולקים זמ"ז דוקא, דכאשר הם ממין א' הגם שהן בריבוי אין בזה הידור כ"כ כ"א כאשר מחולקים בריבוי מינים שונים⁸³. וכמו חיל המלך כשהוא ממין א' גם אם ירבה כחול הים א"ז הדרת מלך עדיין רק אם יהיו חלוקים בכמה מינים, וכמו חיל הרוכבים בכמה מיני כלי זיין אלו בחרבות ואלו בקשתות וחצים, וכן בחיל הרגליים ומחולקים במלבושיהם ובתכונתם, דכ"א לפי תכונתו הוא לבושו וכלי זיינו ומקום מעמדו ומצבו, ואשר כל זה בא מטעם המלך בחילוקי הכתות והלבושים, אשר נראה ונגלה חכמת המלך והתפשטות הודו ורוממותו בנטיית חסד לעבדיו להלבישם ולזמנם כתכונתם וכמ"ש גבי שלמה (מ"א י' ה') ומושב עבדיו ומעמד משרתיו (כ"א לפי מקומו. מצ"ד) ומלבושהם (כ"א כפי הראוי לו. מצ"ד) שלבד החכמה שבזה הרי נראה וניכר הנטיית חסד של המלך הגדול אל עבדיו, וכא"א עובד את המלך כפי ענינו ולא ישנו את תפקידם, וכאשר יבאו ויתקבצו כולם לכבוד המלך זה בכך וזה בכך אז הוא דוקא הדרת מלך כו'. והיינו כנ"ל דהוד מלך הוא דבר עצמי שאין בזה התחלקו' כלל, והדר מלך הו"ע התפשטו' והתגלו' המלוכה, וכל התפשטו' יש בה התחלקו', וההתכללו' מכמה מיני התחלקו' בזה הוא דוקא ההידור כו'. והדוגמא מזה במלכותא דלעילא במ"ש⁸⁴ וכבוד הדר מלכותו שהוא בחי' התפשטו' מלכותו ית' בבחי' התנשאו' על עם שבא בריבוי פרטים, וכמש"א⁸⁵ מלך מהולל בתשבחות במיני תשבחות רבות בנשמו' ומלאכים בכאו"א לפי מדריגתו וכמו⁸⁶ משובח ומפואר בלשון חסידיו ועבדיו שהן נשמו' ומלאכי' כו'⁸⁷. ויש בזה כמה חילוקי מדרי' וכמו מחנה מיכאל באה', ויש בו ק"פ אלף מחנות⁸⁸ ומלאך גבריאל ביראה כו'⁸⁹ והיש מספר

(81) ישע"י לג, יז.

(82) ראה מאמרי אדה"ז כתובים ח"א ע' קלז ואילך.

(83) תהלים קמה, יב.

(84) ברכת „ברוך שאמר“.

(85) ראה פע"ח שער הזמירות פ"ד. מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ע' רטו. ובכ"מ.

(86) ראה זח"ג קנד, א. א. קנה, א.

(87) ראה לקו"ת במדבר י, א. יא, ב. ובכ"מ.

לגדודיו⁸⁸, שאין להם מספר כלל, וכן בנשמות זה עובד באה' וזה ביראה כו', וכידוע בענין ז' נרות דמנורה כו'⁸⁹ שיש בזה מדרי' רבות מאד עד אין שיעור כו', ובהתאסף כולם יחד שבטי ישראל⁹⁰ למטה ומלאכים למע' לפאר ליוצרים. הנה זהו הדרת המלך ברוב העם בריבוי מיני הנוצרים והנעשים והנברא[ים] ש' כולם אומרים שירה הארץ אומרת שירה וכל הברואים החיות והעופות דהציפצוף שלהם הוא אמירת השירה בזמנים מיוחדים, והשמים והשמש והירח וכוכבי שמים כולם אומרים שירה, דההילוך והסיבוב הוא ההשתחואה בעת אמירת השירה וכידוע בענין שמש בגבעון דום⁹¹, דום מלאמר שירה⁹², ועמדה מלכת שההילוך הוא השירה, וכן המלאכים ונשמות כולם מודים משבחים ומפארים למלך רם ונשא, וזהו הדרת מלך בריבוי העם שהם ריבוי באיש עד אין מספר וכולם עומדים במקומם הראוי להם כפי מזגם ותכונתם שהיתה בהם הכוונה העליונה בתחלת התהוותם וכולם בלבושיהם שהוא הגוף והטבע שניתן להם, שבזה נראה וניכר הטיית חסד המלך על העם, אמנם עיקר הפאר והיופי הוא שכל העם הרב הזה מתקבץ למקום אחד לפאר להמלך ולעשות רצונו כ"א כפי יכולתו, דהמקום המיוחד הוא התפלה שנקראת מקום (וכנ"ל⁹³ בע' מקום קבוע) וכולם מתקבצים יחד ע"י תפלת האדם שהוא בחר הנבראים וכנ"ל דהאדם הוא הבריאה התיכונית, דהנבראי' שלמטה הם בעלי גוף בעצם מהותן והשכלים הנבדלי' שהם המלאכים בעלי נפש בענינם והיתרון על שניהם הוא בהאדם שגופו מן התחתונים ונפשו מן העליונים⁹⁴ ועוד במדרי' נעלית יותר שהוא מבחי' הפנימיות דוקא, לזאת הנה ע"י האדם דוקא הוא התאחדות כל הנבראי' נוצרים ונעשים ומלאכי מעלה שכולם מתעלים בהשירה שלהם ע"י תפלת האדם, דזהו שבתפלה נזכר כל הענינים מכל המיני ברואים למיניהם וגם מלאכי מעלה, איך שכולם מתאספים יחד, והאדם ע"י עבודתו האמיתית בתפלה באמירת אח"ד (שכולם מחכים על זה) שהוא היחוד האמיתי במעלה ומטה וד"כ הוא הדרת המלך הבא מרוב עם כמו שהם נקבצים במקום אחד ליתן כבוד והדר למלכם בביטול והשתחואה גמורה, וכד אמליכת' למעלה ולמטה ולד"ר⁹⁵ לא צריכתא⁹⁶, שזהו עיקר הכוונה בהכוונה העליונה בבריאת העולמות והעולם שיהי' היחוד

88) איוב כה, ג.

89) ראה תוי"א מקץ לג, ג. לקו"ת בהעלותך כט, ג.

90) לשון הכתוב – ברכה לג, ה.

91) יהושע י, יב.

92) פרש"י עה"פ.

93) פ"א (נדפס בסה"מ תר"פ ע' כ).

94) ב"ר פי"ב, ח.

95) = ולד' רוחות.

96) ראה ברכות יג, ב.

האמיתי באחדות הגמורה שהוא ע"י האחד ש[בעבו]דה דתפלה שבא בעבודת האדם ויגיעתו. ואח"כ הוא העלי' בתפלת שמו"ע שהוא האדם בן מלך עולה לאביו עם פאר הדר עבדיו להלל את המלך בהיכלו בביטול גמור, וזהו שבתפלת שמו"ע שהיא מדרי' גבוה כ"כ עד שאין ביכולת האדם להתחיל בה מצ"ע בכחו ויכולתו, כ"א אדני שפתי תפתח⁹⁷, שהוא כמו האב המושיט יד לבנו להוליכו ולקרבו אליו להיותו בנו, וכמו המלך הגדול שאין השר והעבד ביכולתם לכנס בחדרו פנימה (כ"א כאשר יותן להם רשות ע"ז ואשר יש להם כח לעמוד כו') ולבנו הוא מושיט ידו באהבה רבה וגלוי' ובחיבה יתירה שזהו"ע סמיכת גאולה לתפלה⁹⁸ דשמו קדוש ישראל⁹⁹ ואדני שפתי כו' ופי יגיד תהלתך¹⁰⁰ שהוא רק כעונה אחר הקורא¹⁰⁰ מרוב הביטול שבא מקרבת המלך והוד תפארתו, ואף שהוא בן מלך ויש לו ידיעה בענין רוממות המלוכה, אך מזה גופא הוא עוצם הביטול בבחי' ביטול פנימי מההתנשאות עצמי של המלך, ובכח המלך מפאר ומרומם את המלך איך כי הוי' אלקינו ואלקי אבותינו וגומל חסדים¹⁰¹, שבזה מבאר כללות ענין המשכת הנשמה למטה בגוף שזהו עיקר הכוונה, ומלך עוזר ומושיע ומגן¹⁰¹, דהמלך שהוא עצם הנשמה עוזר ומושיע ומגן להנשמה המלובשת בגוף, ומלך זה ממית ומחי'¹⁰¹ שהוא הפרדת הנפש בעליותה בגמר הבירורים בהימים יוצרו, ומחי' בתחיית המתים, ואתה קדוש ושמך קדוש¹⁰¹ בעליית הנשמות בעולם העליון אחרי היותן למטה והתעלו בגמר בירורן, והביאו בפועל עליית כל הענינים כפי שהמטה כפי שהותה בהם הכוונה העליונה בירידתם שזהו וקדושים יהללך בכ"י¹⁰² שהוא עליית הנשמות בעא"ע¹⁰³ וכמו נשמת האבות ושאר הצדיקים שהם מנהיגי הדור שע"י הבירורי' שלהם עולים בעא"ע בבחי' שמך קדוש שהוא קדושת העצמי כמו אתה קדוש, ובאמצע מזכירים גם קדושת המלאכים בקדוש ברוך ימלוך, שלכאו' נפלא הדבר, אך הוא הפאר וההדר שהבן מלך מפאר לאביו המלך בהיכלו בתכלית הביטול, ומבקש בקשתו בעד עבדיו ומשרתיו ברפואת החולים וברכת השנים ושבירת האויבים וקיבוץ נדחיו ובנין ביתו, שהם כמו שכ"ז נעשה בהתעוררות המלך בעצמו מרוממות עצמו, הוי' רופא חולים, הוי' שובר אויבים, הוי' מברך השנים, דכבי' הוי' בעצמו. ואינו כמו שהוא בשארי הברכות שהם בהמשכה ברוך אתה הוי' אלקינו מלך העולם שבא בצמצום אחר צמצום כו' אבל בההשתחואה דתפלה הוי' מקבץ נדחיו

97) תהלים נא, יז.

98) ברכות ט, ב.

99) סיום ברכת ק"ש דשחרית.

100) ראה תו"א יתרו סז, ב. לקו"ת שה"ש מד, ב. ובכ"מ.

101) נוסח ברכת שמו"ע.

102) = בכל יום.

103) = בעילוי אחר עילוי.

ישראל, שכ"ז נעשה ע"י האדם שהוא בחיר הנבראים שהם נש"י דוקא, דלהם נאה הדבר להיותם בני מלכים, ומחוב הבן לעשות דירה והיכל לאביו, ואשר זהו רצון אביו המלך הגדול דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים¹⁰⁴ ונשתוקק הקב"ה לבראתו¹⁰⁵, הנה נש"י שהם בניו ע"י הוא בנין ההיכל בתפלתם, לכבדו ולהביצו לפני המלך ממהקב"ה, וע"י הוא הפאר הגדול שהוא הדרת המלך ופארו בקיבוץ כל העבדים במקום אחד לפארו ולרוממו כל אחד כפי יכולתו. וכ"ז הוא ע"י העבודה דנש"י בבחי' הדר שבנשמה שהוא הארת הנשמה המתלבשת בגוף האדם לזככו ולבררו. ועי"ז נעשה הביורור גם בהעולם שהוא בחי' התפשטות האור מאתו ית'. אבל [ב]בחי' עצמיות אוא"ס כתי¹⁰⁶ נורא תהלות שיראים להללו כו'¹⁰⁷, ולך דומי' תהלה¹⁰⁸ בבחי' ביטול בתכלית שאין בזה חילוקי מדרי' כלל כו', לפי שזהו בהעצם שאין שם מדרי' כלל וכן בהביטול אין התחלקו' כלל כו', והוא בחי' הוד מל' שהוא המלך הקדוש והמרומם שהוא בבחי' התנשאות עצמי.

אמנם ישראל שהם בני מלכים שהם מושרשים בבחי' ההתנשאות עצמי דמלכותא דלעילא, הנה ע"י בחי' ומדרי' הוד מלכות שבהם שנמשך מהוד מלכותא דלעילא כנס"י שהיא מקור נש"י בחי' מלך המשיח ביכולתם להמשיך גם בחי' הוד מל' שהוא המלך המרומם¹⁰⁹ שמרומם ומנושא בבחי' רוממות והתנשאות עצמי, שזהו אמיתת ענין ההשתחואה וביטול דתפלת שמו"ע כעומד לפני המלך ממש בתכלית הביטול וההתכללות ושם מבקש הגילוי להיות גילוי הוי' ממש שהוא המלך המרומם שמרומם ומנושא בבחי' רוממות והתנשאות עצמי, אמנם בזה הוא עבודת נש"י בבחי' הוד נשמתם שהוא גילוי עצם הנשמה דוקא דלכן נש"י ע"י התגלות עצם נשמתם בקבעומ"ש דר"ה בכוחם להמשיך בחי' המלוכה מבחי' המלך הקדוש להיות התגלות המלוכה כו', והיינו להיותו¹⁰⁹ מושרשים בבחי' התנשאות עצמי ביכולתם להמשיך מבחי' המלך הקדוש שזהו כמו שקדוש ומובדל בעצם כו' להיות התגלות המלוכה כו'. ובחי' ומדרי' זו דנשמה היא בחי' אמת דנשמה שאין בזה הפסק והעלם והסתר כלל כו', וכמ"ש¹¹⁰ שימני כחותם כו' דאי' בזהר¹¹¹ אמרה כנס"י אע"ג דאזיל ואתי הכא והכא דיוקני אשתאר כך לעלם כו', והיא בחי' נקודת הנשמה שבבחי' פנימיות נקודת הלב שקשורה

104) ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו (מה, ב).

105) ראה במדב"ר רפ"י.

106) בשלח טו, יא.

107) ראה רש"י עה"פ.

108) תהלים סה, ב.

109) ?היותו: כ"ה בכתי"ק, ואוצ"ל: להיותם.

110) שה"ש ח, ו.

111) ראה זהר ח"א רמד, סע"ב ואילך. ח"ב קיד, א.

ומיוחדת תמיד באלקות כו', ובעבודה הו"ע רעו"ד בחי' רצון פשוט שלמעלה מטו"ד שהוא הרצון פנימי ועצמי שהוא במרוצה גדולה בכל תוקף עוז עצם נפשו דכמו שהוא בעצמות ה"ה נמשך ומתגלה ברצון פשוט להוי', שהוא האמת שבנשמה שאין לה הפסק ושינוי כלל.

כ"ג) וביאור דבר זה הנה נת"ל¹¹² דאית רצון ואית רצון¹¹³, אית רצון שהוא רצון שנוגד מן השכל, דכשמשכיל ומבין שטוב הדבר לפניו ה"ה רוצה בהדבר ההוא, דתחלת הכל הוא שצריך להיות המסירה ו[נתינה] לעצמו, עצם דער צוא טראָג צוא זיך, שיחשוב בטובת עצמו, ואח"כ הוא שמשכיל ומבין שדבר זה טוב וישר לפניו, וה"ה רוצה בהדבר הטוב לו, שהרצון בזה הוא לפ"ע ההשכלה וההבנה בטיב הדבר, וכמו"כ הוא בעבודה שהוא הרצון שנוגד מן השכל וההתבוננות בההשגה שאינו רצון עצמי שהוא כח הנפש היינו רצון הבא מן הנפש כ"א שבא ע"י ההתבוננות בתפלה דוקא, דתפלה הוא המקום המיוחד לזה (וכנ"ל¹¹³ בע' ויחד לבכינו, דיחוד הוא בירור כו') וצריך להיות תחלה המסירה ונתינה, דער עצם איבער גיגעבין קאָייט שמוסר ונותן עצמו לענין זה, שזהו ג"כ ענין התפלה שהוא התחברות¹¹⁴, דבתפלה מתחברים כמה ענינים יחד, שבהשקפה כללית בלבד עובר לפניו מהותו העצמי ועניניו בעולם וכמדותיו ולפני מי הוא עומד¹¹⁵. אמנם להיותו עדיין במדרי' אשר נשמה באפו¹¹⁶ בבחי' קטנות המוחין, רק שמאיר בו ההודאה דמודה אני דראשית עריסתיכם¹¹⁷ בבחי' כללית ובבחי' קטנות, אך עושה בו חקיקה כללית במסירה ונתינה כללית, מה שמוסר ונותן עצמו למקום שהוא למעלה ממנו להתחבר אליו, ומתעורר בתשוקה. שכ"ז הוא בהעלם ובכללות שהנהו עוד מרוחק מהענין, ורק של הענינים שהי' בהם קודם התפלה, עניני עולם בכלל איננו שייך ג"כ, ויותר הוא שייך להעבודה אך שהוא עודנו מבחוץ לעצמו, רק שנרגש בו שצריכים להתתקן, מיא דארף דאָך נתתקן וערין, ומתקרב אל העבודה שהיא ההכנה פרטית שבתפלה, לבד ההכנה כללית שקודם התפלה בכבד ראש¹¹⁸ כו' (וההתחלה בהמרירות דתיקון חצות, ותרומת הדשן כו') ואח"כ הוא ההתבוננות בענין אלקי כמו בגדלות הוי' בבריאת והתהוות העולמות, ברוך שאמר והי' העולם¹¹⁹

(112) פ"ג (נדפס בסה"מ תר"פ ע' כד ואילך).

(113) מובא בכ"מ בדא"ח בשם הזהר (ראה הנסמן בסה"מ תרצ"ז ע' 186 הערה 164). ובהערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א (בסה"מ תש"ט ע' 113): הובא ונתבאר בסה"מ צ להצ"צ מצות לא תבערו [פח, א ואילך]. ואולי הכוונה לזח"ג קכט, א. מצחא דאקרי רצון כו'.

(114) ראה תו"א תרומה עט, סע"ד ואילך.

(115) ראה ברכות כח, ב: וכשאתם מתפללין דעו לפני מי אתם עומדין.

(116) ישע"י ב, כב.

(117) שלח טו, כ.

(118) ראה ברכות ל, ב (במשנה).

דבאמירה אחת נבראו העולמות כו'¹¹⁹, ואיך שאתה מחי' את כולם¹²⁰ שבכל דבר יש חיות אלקי המחי' אותו ושהעיקר הוא האלקות כו' ויש לו השגה גדולה ורחבה בדעת רחב והתפשטות השכל באו"כ ונקודה דחכ' המאירה בהתפשטו' האו"כ בהריבוי פרטים שבה (וכנ"ל בענין ההתכללות דחו"ב) בהשתל' המשלים והדוגמאות וההסברים שבזה איך דאין שום דבר עושה את עצמו¹²¹ ולא חי מעצמו כ"א שיש אור וחיות אלקי המהווה ומחי' אותו כו'¹²², שע"י אריכת ההתבוננות בהענינים האלו ובהעמקת הדעת בזה, דלבד זה שמעמיק דעתו בענין זה כנ"ל בענין הדעת שמקשר חו"ב שנכנס בפנימיות הנקודה להביאה לידי השגה, ושתהי' אמיתית כאמיתת הנקודה ממש, הנה ההעמקה הוא שהוא מתקשר בזה שהענין נוגע לו, אַז דאָס איז זיינער אַ ענין, וענין עצמי הוא באופן אחר לגמרי, דכנ"ל דכל ענין שהוא של עצמו (א אייגער ענין) הוא במדרי' אחרת לגמרי (וכנ"ל בענין התענוג שבמח' שנפלא יותר מהענג שבדיבור אף שגם הוא תענוג נפלא שמקשר את הזולת, אבל מ"מ הוא זולת, ומח' הוא לעצמו וכל דבר שהוא לעצמו הוא ענין אחר לגמרי ממש). וכמו"כ בהתבוננות שאם הענין נוגע לו לעצמו הוא במדרי' אחרת לגמרי שמרגיש את עומק הענין בהשכלה, ומרגיש את החיות פנימי שהוא האלקי דיא געטליכקאייט אין דעם, ועוד יותר שנעשה לו חידוש דבר בזה, עס דער הערט זיך באַ אים אַ ניס בהענין, וזהו דבכ"י יהיו בעיניך כח[דשים]¹²³ שהוא התחדשות ממש, ויש לו תשוקה בזה, ער האָט אין דעם אַ גישמאַק עס איז דאָך זאַיין זאָך, דזהו"ע מה שהתפלה היא בכ"י ויום כמו שהיא בלי שינוי, דמה שהתפלל תמול מתפלל היום ויתפלל מחר, דאכל מי שהוא בדרך מצות אנשי' מלומדה¹²⁴ הרי אין בזה חידוש דבר, וטוב ונחוזן הדבר כי כך גזרה חכמתו ית' להתפלל, ובהעדר ח"ו הוא עובר ח"ו ובקיומה אותה הוא כמו שארי הענינים בדרך מצות אנשים מלומדה, אבל העובדים בהתבוננות הנה תמול התבוננו ומתבוננים ויתבוננו למחר והכל בענין אחד, אבל כאשר הוא בהתקשרות אז הוא מרגיש חיות בהענין וחידוש דבר דההתבוננות של היום אינה כלל מה שהי' תמול, ובכל יום ויום הוא כחדשה בעיניו בתוס' אור והרגש פנימי, ויש לו נועם בה ותשוקה גדולה שמחכה לבא עת התפלה, וכמו האדם שיש לו דבר עצמי זאיינע אַ ענין ורק שטרוד הוא ביותר בשאר הענינים המטרידים אותו, כמו בהשגת פרנסת ביתו והדומה, וקובע לעצמו זמן בכ"י

(119) ראה לקו"ת נשא כח, ב. שה"ש מא, ד.

(120) נחמי' ט, ו.

(121) ראה האמונות והדעות להרס"ג מאמר א פ"א. חובות הלבבות שער א (שער היחוד)

פ"ה. פ"ו. וראה ספר החקירה להצ"צ ז, ב. סה"מ תרצ"ד ע' יז.

(122) בכ"ז ראה המשך תער"ב פ' ק"ג (ח"א ע' רצג ואילך).

(123) פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו, טז.

(124) ע"פ ישע"י כט, יג.

לחשוב בהענין הנוגע לו, שאז הוא בכוסף ותשוקה מחכה לבוא המועד שקבע והגביל לחפצו ועניניו העצמי, וכמו"כ הוא בהתבוננות בזמן התפלה שהוא כמחכה על זה, וממילא מתקשר בפנימיות נפשו בהענין וה"ה מתעורר ברצון ותשוקה לאלקות כו', והו"ע לאהבה את ה"א כי הוא חייך¹²⁵, וכמו¹²⁶ שהאדם אוהב חיי נפשו שמרגיש בעצמו שיש בו חיות המחי' אותו ושהעיקר הוא החיות, ואם איז דאָס חיות וייס ער ניט, נאָר ער וייס אַז ער האָט אַ חיות, און אַז דער עיקר איז דער חיות, ע"כ הוא אוהב את חיי נפשו, וכל אשר יתן בעד נפשו¹²⁷, אַז ער גיט אָפּ דעם גוף אייך בשביל החיות, דאם ח"ו הוא חולה ר"ל וצריכים לעשות איזה דבר בהגוף אין שום מניעה ורק שיחי' כי יודע אשר העיקר הוא החיות, וכמו"כ הוא כשמתבונן ומרגיש הדבר איך שיש חיות אלקי בכל דבר ושהעיקר הוא האלקות ה"ה מתעורר באהבה אל האלקות ורוצה בהגילוי אלקות כו', ובפרט כשמשיג ומתבונן באופן האור והחיות האלקי שבעולמות כו' וכמו בענין למעלה מהטבע הנ"ל בשכל המופשט כו' ומרגיש בזה עילוי והיוקר דאלקות כו' נעשה האהבה לאלקות מצד האלקות עצמו כו', היינו לא רק מצד שזהו החיות שלו רק מצד עצם הטוב דאלקות כו'. אבל כ"ז הוא ע"י התבוננות דוקא לא רצון עצמי כו', והיינו שהעבודה הוא בכחות הגלויים שבנפש שכבר נתרחקו ממקורם כו', וכידוע דהתלבשות הנפש להחיות הגוף והתגלות הכחות מהנפש הן ע"י הצמצום שע"י מתרחקים ממקורם כו', ובפרט ע"י ההתלבשות בגוף ונה"ט שבאים בהגשמה כו', ואינו נרגש בהם הרצון עצמי שבנפש כו', ע"כ אין בהם האהבה והרצון מצ"ע כ"א ע"י ההתבוננות דוקא.

דזהו¹²⁸ ואהבת את ה"א¹²⁹ שהוא ציווי לאהוב, וגם הוא הבטחה שסופך לבוא לידי אהבה [שהצי"וי הוא שמצוים שיהי' כן מעצמו, וההבטחה הוא בד"כ שמבטיחים לו שיעזרו לו בזה, ושניהם אמת דהציווי הוא על ההתבוננות וע"י ההתבוננות הנה במילא יגיע לידי האהבה וזהו ההבטחה שסופך לבוא לידי אהבה מפני שישנה לאהבה בעצם להיות שהנה"א הוא ג"כ בציר קומה שלמה במוחין ומדות, והמדות הם כחות אלקיים וא"כ בהכרח יש בהם האהבה לאלקות וכן היראה כו', דמאחר שהן אלקות הרי בהכרח שיהי' בהם כל שהוא מצד האלקות והו"ע אהוי"ר כו', וגם שהרי אינן נבדלים משרשם ומקורם כו' והרי הכחות בעצם מהותם הן אהבה ויראה דבנה"א הן לאלקות כו', וע"כ ע"י

(125) נצבים ל, כ.

(126) ראה תניא פמ"ד (סג, א).

(127) איוב ב, ד (ושם: וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו).

(128) בהבא לקמן – ראה תו"א תשא פו, ג-ד. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשלז ואילך.

סהמ"צ להצ"צ קצט, א.

(129) ואתחנן ו, ה.

ההתבוננות ה"ה מתעורר באהוי"ר כו', וזהו דשכל ומדות הן עו"ע היינו שהמדות כבר ישנם בהעלם ומתגלים ע"י השכל כו', וזהו לפי שהכחות הן בעצם כח האהבה וכח היראה ולהיותם אלקות הרי האהבה והיראה היא באלקות ע"כ מתעורר ומתגלה ע"י השכל כו'. אבל מ"מ קודם שמתבונן לא יש בחי' האהבה והרצון והוא רק כח האהבה אבל לא יש האהבה בפועל קודם שמתבונן כו', ואינו דומה להרצון שישנו תמיד שגם כשאינו בהתגלות ה"ה רוצה בעצם באלקות כו', משא"כ במדות דכשאין בהתגלות אינו בבחי' אהבה כו' וזהו לפי שאינו אהבה עצמיות. דזהו¹³⁰ ההפרש בין אהבה עצמיות לשאינו עצמיות דאהבה עצמיות היא שישנה תמיד גם כשאינה בהתגלות וכמו אהבת האב אל הבן או הבן אל האב הרי ישנה תמיד, הגם שאינה בהתגלות מ"מ ישנה להאהבה תמיד (וכמו שביאר הבחיי בענין מארוז¹³¹ שני רוחות מספרות) שאין שום הפסק והעלם כלל, והתעוררות האהבה ה"ז רק התגלות לבד כו', אבל אהבה שאינה עצמיות הרי כשאינו מתעורר באהבה לא ישנה להאהבה כלל, כי מדת האהבה היא רק כח האהבה אבל בפועל לא ישנה להאהבה ונעשית האהבה ע"י ההתבוננות עם היות שאינו התחדשות כו', וגם כאשר מתעורר באהבה ע"י ההתבוננות אין זה שהוא רוצה בעצם מצ"ע רק מצד ההשגה וההתבוננות כו', ולכן כשנפסק ההתבוננות מסתלק האהבה כו', וכמ"ש באגה"ק סי' ט"ו ד"ה להבין משל ומליצה¹³² כי בהיסח הדעת כרגע מהשגה זו מסתלקת ג"כ המדה כו' אל ההעלם להיות בה בכח ולא בפועל עכ"ל, והיינו דהמדה היא רק כח האהבה ולא יש אהבה בפועל, ופועל האהבה הוא שנעשה ע"י התבוננות והיינו שגם אז אין זה שרוצה בעצם (כמו באהבה עצמיות) רק מצד חיוב השכל כו', וע"כ כשמסיח דעתו מסתלקת המדה להיות בכח ולא בפועל כו', והיא הנק' אהבה תלוי' בדבר¹³³ שאינה אהבה עצמית כו' והוא הרצון הנולד מן השכל שבא מן ההשגה וההתבוננות ותלוי בו דוקא.

כ"ד) **והנה** אית רצון שהוא רצון כמו שהוא כח הנפש שהוא רצה"ע שבנפש, שיש בנפש רצון עצמי וטבעי שרוצה באלקות כו'¹³⁴, שהרי טבע כל דבר להימשך לשרשו ומקור חוצבו והרי הנשמה שרשה ומקורה באוא"ס ב"ה ע"כ יש בה רצון טבעי להימשך לאוא"ס ב"ה, ובעצם הנשמה הרי לא יש שום צמצום והעלם וה"ה בבחי' קירוב תמיד לאלקות שחבוקה ודבוקה בך³³ בחי'

(130) ראה תו"א ויחי מז, ב. סה"מ תרע"ח ע' רנב.

(131) ברכות יח, ב.

(132) קכד, א.

(133) ראה אבות פ"ה מט"ז.

(134) ראה תניא פי"ט (כד, ב).

העצמות והוא בחי' הוד שבנשמה כמו שהיא למעלה והיא קשורה ומיוחדת בא"ס ב"ה וע"כ יש בה רצון עצמי לאלקות, שהרצון הזה הוא בה בתמידות בלי הפסק כלל כו', רק שאין זה בהתגלות בהאדם תמיד מפני שציור אדם הוא שכל ומדות כו' ומה שמאיר בו בגילוי הוא הכחות הגלויים, וכן הוא הכוונה בהתלבשות הנשמה בגוף שהכחות הגלויים יהיו בהתגלות, שהרי כוונת התלבשות זאת הוא בכדי לברר ולתקן את הנה"ב¹³⁵, וידוע שזהו ע"י כחות הגלויים דוקא כו', וזהו שרבים טועים בענין העבודה שעובדים (רוצים לעבוד) בהשגה להתבונן בענינים היותר גבוהים והעמוקים והעיקר אצלם הוא הידיעה וההשגה, ומה שסמוך לפלטון שלהם במדות והנהגה עוזבים ולא עוד שלא כובשים המדות אלא עוד עוזבים אותם ועיקר התעסקותם הוא בהשגה ונדמה להם שהם עומדים על הענינים העמוקים באפס קצה הענין, וממרחק לכה"פ אשר האמת אינו כן דהא והא לית בידם, וזהו הטעם מה שאנו רואים דמארי עובדין עולים במעלה גבוה יותר ממארי רזין, (כלומר האומרים רזי לי רזי ל¹³⁶ בהשגה כו') ובפשיטות הענין הנה נראה במוחש דבעלי עבודה בלב בהתבוננות כדבעי לעורר את האהבה או יראה ומזככים מדותיהם (ומשתדלים עכ"פ בזה) ה"ה עולים במעלה עליונה יותר על משכילי דבר שהם רק בהשגתם יחזיקו, ועפ"י רוב הבעלי עבודה יש להם יתרון גם בהשגה, להיות מה שמשגיגים הוא מתאחד עמהם, באשר כל מעינים לעשות אדעתי' דנפשי' עס ארט דער ענין, וערט מען פאר איינציגט עם מה שעושה כו' וכמו"כ הוא אצלם בהשגה, דאס ואס ער איז משיג, וערט ער מיט דעם פאר איינציגט, ומאחר שמתאחד עם ההשגה הוא במדרי' אחרת לגמרי, דכ"ז הוא לפי שעיקר הכוונה העליונה היא כך, וכל הזדככות ותקון הוא ע"י כחות הגלויים דוקא, וע"כ העצמי של הנפש אינו נרגש כ"כ כו' ובפרט כאשר הכחות הגלויים הן בהסתר והעלם בחומריות הנה"ט אינו מתגלה הרצון העצמי שהרי לא יש על מה שישרה ויתגלה כו', וכידוע דהתגלות הרצון עצמי הוא כשיש תחלה התגלות הכחות הגלויים וכמ"ש¹³⁷ ואתנם להם מורא ויראני כו' דכשיש תחלה האהוי"ר שע"פ טו"ד אז מתגלים האהוי"ר העליונים כו'¹³⁸ ומ"מ הנה הרצון הזה הרי ישנו תמיד בלי הפסק ושינוי כלל.

והנה התגלות הרצון הזה הוא ג"כ ע"י התבוננות והיינו כאשר מתבונן איך שכל הגילויים בעולמות הן רק בחי' זיו והארה לבד דמלכותך מכ"ע"י רק מבחי' מל' סופו דכ"ד דאצי' וגם זה הוא ע"י בקיעת הפרסא כו', וכן גם שרש כל הגילויים הוא ע"י הצמצום שהי' באוא"ס בבחי' סילוק והעלם האור לגמרי כו',

135) ראה ע"ח שער כו (שער הצלם) פ"א. הובא בתניא פל"ז (מת, ב). תו"א וישב כט, ב.

136) לשון הכתוב – ישעי' כד, טז.

137) מלאכי ב, ה.

138) ראה סה"מ תר"ל ע' קכב. תרנ"ז ע' קב.

ונמשך רק הארה חיצונית ובבחי' דילוג כו', אבל עצמות א"ס ב"ה מובדל ומרומם מהעולמות, וכמ"ש¹³⁹ כי נשגב שמו שגם שמו הוא נשגב ומרומם רק שבחסד הוי' שעלה ברצונו ית' שיהי' לו דירה בתחתונים¹⁴⁰ ושיהי' גילוי אלקות בעולם התחתון (וכנ"ל בענין המדידה) האיר הודו על ארץ ושמים¹³⁹ כו' שהוא אור הבא מן העצם וכמו העצם כו' וע"י התבוננו' זו ה"ה מתעורר ברצון חזק להיכלל בעצמות א"ס וכמ"ש¹⁴⁰ מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' כלה שארי ולבבי בבחי' כליון בעצמות א"ס ב"ה כו', ובפרט כאשר משיג אופן ההפלאה דאוא"ס הרי הרצון הוא בתוקף ביותר מצד הרגש העצמות כו' דהתבוננות הנ"ל הוא רק איך שהגילוי' שבעולמות הן רק הארה והעצמיות מובדל מהעולמות כו' דאין בזה הרגש העצמות כ"כ רק מה שבעולמות לא יש גילוי העצמות כו', אבל בהתבוננות דהפלאה דאוא"ס ב"ה הרי נרגש בזה בחי' העצמות דאוא"ס שעי"ז נעשה הרצוא ביותר כו' ונעשה התגלות הרצון פנימי ע"י התבוננות זו, ולפעמים ההתגלות הוא ע"י הריחוק דכאשר מתבונן בעוצם ריחוקו מאלקות בכחות הגלויים שבנפש ובהאלקות שבא בבחי' גילוי ובבחי' התלבשות שמרוחק מזה מחמת העדר העבודה האמיתית כו', דבעבודה האמיתית הרי צ"ל שהענין אלקי יאיר בגילוי ממש במוחו ולבו ושיהי' דביקות נפשו באמת בהאלקות כו', ויודע הוא בעצמו שאינו באופן כזה ולא טוב לו מזה כו', ובפרט כאשר הוא נתפס בחומריות הנה"ב ובעניני העולם שאז הוא מרוחק בתכלית דכחות נפשו האלקית מתעלמים ואינם כלים לאור אלקי כו', ואז גם האלקות מתעלם ממנו כו' דבמדרי' זו הוא כדוגמת שנת¹⁴¹ בענין היציאה דהנה"ב ח"ו שהנה"א ניזז ממקומו ומתעלם ח"ו עד שאינו שייך להשגה אלקית ואינו נרגש בו, כמו"כ באופן כזה הוא שמתעלם ממנו האלקות בהעדר עבודתו, דהרי בעובדי הוי' המשתדלים להתקרב לאלקות בהשגתם ובהתעוררות אהוי"ר הרי ה' נמצא לדורשיו כו' דהמשל בזה דמלך גדול שיש לו אוצרות כל טוב ויש לו בן משכיל ומתחכם הרי כל אוצרות אביו פתוחים לפניו לפזר בשביל להוסיף עוד, דאף שאין חסר מאומה, אבל כוסף ותשוקת האב לראות בנו המשכיל עובד ועושה פרי טוב בעבודתו, דזהו"ע דהבא לטהר מסייעין לו¹⁴² בסיוע גדול שהוא סיוע אלקי שאינו לפ"ע כלל וכמו שנראה במוחש בהעובדים כנ"ל (באלו שאינם טועים בדרכי עבודתם). אבל בהעדר עבודה ובהתעלמות כחות נה"א גם האלקות מתעלם ממנו וכמ"ש¹⁴³ ואנכי הסתיר אסתיר כו', דלפעמים כאשר רוצה לעבוד את ה' אין האור האלקי מאיר אצלו כו' וכאשר מתבונן בזה בהעמקת הדעת

(139) תהלים קמח, יג.

(140) תהלים עג, כה-כו.

(141) פ"ו ואילך (סה"מ תר"פ ע' לא ואילך).

(142) מנחות כט, ב.

(143) וילך לא, יח.

אדעת' דנפשו ונוגע לו לעומק לבו ונקודת נפשו ה"ה מתעורר בתוקף הרצון שבנפש לצאת מכל ענינים החומריים ולהימשך לעצמות אוא"ס ב"ה כו'.

ובכל אלה עם היות שבאה ההתגלות ע"י ההתבוננות וכדומה מ"מ ההתגלות הוא הרצון העצמי דכאשר מתעורר בהרצון ה"ה רוצה בעצם באוא"ס ב"ה, לא מצד חיוב ההתבוננות וההשגה כו', והיינו שגם בהשגת אופן ההפלאה דאוא"ס הרצוא הנעשה עי"ז הוא בבחי' רצון עצמי כו' והיינו דאין זה שהרצוא הוא מצד העילוי והיקר דאוא"ס כ"א מה שעיי"ז מתגלה אצלו האוא"ס בגילוי יותר בנפשו שנרגש בו יותר בחי' העצמות דאוא"ס ב"ה והוא התקשרות עצם הנשמה שמקושרת בא"ס ב"ה, ובחוש דנשמה הרי נרגש בזה טעם ועונג (שהוא פנימיות הרצון כנ"ל) אבל באמת הוא הרצון עצמי ואמיתי מצד עצם הנשמה שמקושרת בעצמות א"ס ב"ה בהתקשרות עצם כבי' בעצם כו' וההתבוננות הוא רק שמעורר ומגלה את הרצון, והרצון הוא שרוצה מצ"ע, בבחי' רצון פשוט לאלקות כו'.

כ"ה) והנה מדריגה זו הוא בחי' נקודת האמת שבנשמה, שהוא בחי' ולבי ער, שהוא ער תמיד שאין בו שום שינוי והפסק כלל, דהנה בחי' רצון שנולד מן השכל גם בהתגלות הרצון הזה אין זה אמת עדיין, מפני שאין זה שהוא רוצה באמת מצ"ע כ"א מצד ההתבוננות כנ"ל, ונק' שפת אמת שגם עז"נ¹⁴⁴ שפת אמת תכון לעד שהיא עבודה אמיתית במוח ולב כו', וגם נשאר מזה רשימה על כל היום בקיום התומ"צ ברצון ובחיות בזה כו'¹⁴⁵ והוא ענין ההסכם חזק שממנו לא יזוז זיז כ"ש הנ"ל שההסכם נולד עם הרצון ושרשו מההחלטה ושרש שרשו בההכרה שקדמה גם להחלטה כנ"ל, ולזאת היא עבודה גדולה ואמיתת, אבל אינה אמת כנ"ל, והעיקר מה שאין זה בבחי' אמת הוא מפני שיש בזה הפסק, שהו"ע ההסתר וההעלם שעז"א¹⁴⁶ אני ישנה בגלותא דגלות נמשל לשינה¹⁴⁶, וכמו אדם הישן דכל הכחות הגלויים והפנימיים ה"ה בהתעלמות שכל ראי' ושמיעה, שישנם אבל הם בהעלם ושינה, ומרכיב ענינים בחלומו, בוכה וצוחק כאחד, בוכה ממה שיש לצחוק וצוחק על מה שיש לבכות ולהצטער שזהו רק מה שהוא ישן וחולם, אבל ישנם כאלו שאינם ישנים ואינם חולמים.

וכמו"כ הוא הגלות דמה שאני ישנה בגלותא שהוא מצד הארת הנשמה המתלבשת בגוף ונה"ט כפי חושי הגוף וכו' שהוא בבחי' שינה והעלם, וחולמים בהקיץ טרודים ומטרדים מדברים שאין בהם ממש, דואגים על ענינים זמניים שמי יודע אם יבאו, ומה יהי' לכשיבאו, וכמו ח"ו יש עושר שמור לבעליו

(144) משלי יב, יט.

(145) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תשה.

(146) ראה תו"א וישב כח, ג ואילך. אוה"ת מגילת אסתר (קה"ת, תש"ג) ע' רצג ואילך. סה"מ

עטר"ת ס"ע דש ואילך. תרפ"ט ע' 243. ה'ש"ת ע' 5 ואילך. תש"ח ע' 115 ואילך.

לרעתו¹⁴⁷ ח"ו, שטוב טוב הוא אשר לא יבוא ולא יביא הלא טוב השמור וצפון בהעושר ההוא ובד"כ היינו כחולמים¹⁴⁸ מרכיבים אמת ושקר כאחד, מצטערים על דברים שאינם ראוי לשום לב עליהם, ושמחים בדברים שהם מקור הצער (וכמו בהעידון ותענוג של דברים אפי' המתרים הנ"ל שהם מפתן הרע כו' כנ"ל) שבאמת הוא רק מה שהוא ישן (וישנם אלו שהם נעורים, ורואים כל דבר לאמיתתו כמו שהוא, והם הנשמות הגבוהות¹⁴⁹, או העובדים בקבועו"ש כו') מפני הגלות והשבוי', דהרי בזה¹⁵⁰ ב"י ה' השגה אמיתית באלקות והיינו שמה שהשיגו באלקות ה' זה בבחי' תפיסא וקליטה במוחם ובבחי' הנחה טובה שהי' הענין מאיר במוחם ולבם כו' וממילא ה' האהבה אמיתית כו', וגם ה' בהם בחי' הראי' באלקות דשלש פעמים בשנה יראה כו'¹⁵¹ דכשם שבא ליראות כך בא לראות כו'¹⁵², ועי"ז ה' אצלם העבודה כל השנה בבחי' ראי' כו'¹⁵³, וכמו"כ העבודה ה' אצלם במדרי' גבוהות תרומות ומעשרות בכורים וכו' שהוא הכל להוי' שבכל ענין האָט זעך דער הערט דיא געטליכקאייט במוחש בכל הענינים היותר פשוטים, בפרי הארץ ואף בהבעלי חיים, שהיו מביאים קרבנות כו', אבל בזה¹⁵⁴ ג"כ הרי לא יש בחי' ראי' כלל (רק בנשמות היותר גבוהות שהן בבחי' בני חורין כו'¹⁴⁹), וגם ההשגה אינה אמיתית ממש להיות הענין נתפס ונקלט במוחו וכל הדברים יגיעים בריבוי העלמות והסתרים שצריכים הרבה יגיעה ביגיעת נפש ויגיעת בשר לידע ולהשיג הענין לאמיתתו (שזהו ביותר מצד התעלמות כח ההשגה דנה"א כו', דלבד שבזה"ג הן נשמות נמוכות וידוע דנשמות אלו נתפסים יותר בגשם ובאים בהגשמה יותר כו'¹⁵⁵, הנה עיקר הסיבה היא מצד התעלמות הכחות דנה"א דהיינו ע"י שנמשך אחר החומריות כו'), וגם לאחר היגיעה אין הענין נקלט כ"כ להיות מאיר אצלו היטיב כו' וממילא גם האהבה אינה אמיתית כו', וכמו מי שהוא בעל חושים כבודים וקשים ביותר, הוא כבד לו במאד לעמוד על איזה ענין שכלי, ער נעמט ניט דעם נקודת הענין, ופרטי הענינים של המושכל ג"כ אין ביכולתו לעמוד עליהם, כשלוקח פרט זה שוכח פרט זה און אָז ער נעמט דעם ענין שוכח השני, ומתעמל בזה ביותר, ובמילא אין לו המשכה אל הענין, דער ענין ציט אים ניט שיעמוד עליו בפרט, ורק באשר חפץ הוא בשכל

(147) קהלת ה, יב.

(148) לשון הכתוב – תהלים קכו, א.

(149) ראה סה"מ תרס"ח ע' רסג. המשך תער"ב ח"א ע' רטו. סה"מ עטר"ת ס"ע שפג ואילך.

(150) = בזמן הבית.

(151) משפטים כג, יז. תשא לד, כג. פ' ראה טז, טז.

(152) חגיגה ב, א.

(153) ראה לקו"ת ברכה צח, ב. סה"מ תרס"ט ע' ק. עטר"ת שם.

(154) = בזמן הגלות.

(155) ראה לקו"ת דרושים לר"ה סא, סע"ד ואילך. סה"מ תרס"ד ע' פג. פרת"ת ע' קנז.

להבין הוא מתעמל בו בעמל רב, אבל לא שיש לו המשכה אל הענין (כמו מי שעומד על איזה מושכל אז ער נעמט אים ציט ער זיך להמושכל הזה דוקא כו') ומ"מ הנה ע"י ריבוי יגיעה הוא בא על הדבר, וכמו"כ הוא בהעבודה דזה"ג שבא בעמל ויגיעה, וכ"ז הוא כשיש עבודה ויגיעה במוח ולב עכ"פ כו' דמ"מ אחר היגיעה מאיר אצלו הענין האלקי ומתעורר בלבו כו', הנה בזה"ג אין העבודה אמיתית ממש כו', וצריכים הרבה הזדככות והרבה יגיעה בכדי שיהי' עבודה אמיתית כו' דלבד זה מה שצריכים עבודה ויגיעה בהשגת הענינים, שזהו מכבד הענינים לפי שהכחות דהנה"א הם בהתעלמות כנ"ל הנה צריכים עבודה ויגיעה מיוחדת להרגיש האמת שבזה, דער הערין דאָס ויא דאָס איז אלקי, והיינו להתאחד עם זה, דחשך העולם באלביש שמים קדרות¹⁵⁶ הוא בפועל העלם והסתר בכאו"א דגם העובדים הקרובים אל הוי' ורוצים בעבודה, איז בעצם דיא ועלט הנחות הנ"ל עשו העלם והסתר כללי שזהו מניעה להרגיש אלקות וצריכים יגיעה עצומה שתהי' עבודה אמיתית ולהרגיש את האמת בכל דבר, אך בהעדר העבודה הרי לא יש בחי' האהבה וכנ"ל דכאשר לא יש התגלות המדה לא יש בחי' האהבה והרצון כו', וממילא בהעדר העבודה ה"ה נתפס ביותר בחומריות הנה"ב דלהיות שבהעדר עבודה לא ישנה להאהבה כלל על כן הוא נתפס יותר בחומריות ומתעבה ומתגשמיים גם הכחות הרוחניים שגם שכלו מתגשם שאינו שייך לענין אלקי¹⁵⁷, וכנ"ל בענין נדחים ואובדים בעבודה והוא שהם רק מתעסקים בהשגה ושכל, שאין כוונתם האלקי שבזה כ"א ההשגה השכלית כו' וכ"ש שהמדות אינם בבחי' אהו"ר, ולפעמים הרי יכול להיות שהמדות יתגשמו ע"י השכל, וכנ"ל בשכל אנושי שהוא יש, עד שגם ההרגש האלקי לא יש בו, שבא בכל התבוננות ממדרי' ה[דעת] שהוא ההתקשרות כנ"ל, ובאלו הוא רק התפעלות שכלי, ואינו נוגע אל הפועל כלל, וה"ז הפסק ממש כו'.

משא"כ הרצון העצמי אין בו הפסק כלל שגם כשאינו בהתגלות מ"מ יש בו הרצון בהעלם דבפנימיות נקודת לבו ה"ה רוצה תמיד באלקות כו', וכמו שאנו רואין בחוש בכאו"א מישראל גם איש פשוט שאינו שייך לעבודה שבלב כלל ה"ה רוצה באלקות כו' שזהו מצד עצם נקודת לבבו שיש בו תמיד הרצון לאלקות כו', שהרי אינו שייך לאיזה התגלות וה"ז רק מצד שבעצם נקודת לבבו הרי הוא רוצה באלקות כו', ואף גם כאשר נמשך ונשקע ר"ל בענינים החומריים ביותר כו', מ"מ בעצם נקודת לבבו יש בו הרצון ומתעורר ומתגלה לעת מן העתים (לא דוקא ע"י המיצר והדוחק שהוא ענין התשו' שבאה מהדוחק וכמאמר¹⁵⁸ צריכא יהודאי לחרובי עבדי תשו', או מה הזית הזה כשאתה כותשו

(156) ישע"י נ, ג.

(157) ראה גם המשך תער"ב ח"ב ע' תשכט.

(158) ויק"ר פי"ג, ד.

קרוב הוי' לכל קוראיו – תר"פ

כט

אתה מוצא שמנו¹⁵⁹, אין הענין כן אלא הוא מתוך פתיחת הנפש בעת השמחה דוקא, שאז הוא מתקרב ליראי הוי' כנ"ל¹⁶⁰) ולזאת כאשר מתגלה הרצון עצמי ה"ה אמת לאמיתו שחפץ בעצם באלקות מצ"ע ונמשך לאלקות בתוקף הרצוא ביותר כו', וזהו שנק' אמת מפני שאינו נפסק לעולם שגם כשאינו בהתגלות יש בו הרצון בעצם וכאשר מתגלה הוא שחפץ באמת מצ"ע, וההתבוננות הן בחיות העולמות והן בהריחוק הוא רק מה שמוסיר ההעלמות וההסתרי' וכאשר מתגלה הרי מתגלה עצם הרצון כמו שהוא מצ"ע ולכן הוא מתגלה בכאו"א בלי הבדל כלל, והוא מדריגת אמת שבנשמה דכמו שהאמת בכל מקום שהוא, הוא במדריגתו מדריגת אמת, וכן הוא הרצון הזה בכל מקום שהוא בלי הבדל אנשים ונשים, גדולים וקטנים כנ"ל הוא במדרי' אחת בכל תוקף ועוז תשוקת וחפץ ורצון פנימי לאלקות מצד עצמו בלי שום סיבה מצד ההשגה וההתבוננות כלל.

כ"ו) והנה האמת דנקודת הרצון שהוא האמת שבנשמה בחי' ולבי ער הוא הכחות בשכל ומדות עד כח היותר אחרון שהוא כח המעשה כו' וכנ"ל דזה היתרון שיש ברצון מה שהוא ביכולתו להתגלות כמו שהוא העצמות העצם הנפש, בכל כח ומדרי' שהוא מתקשר בו, שהוא התחלה וסוף שברצון שכמו שהוא בתחלת ההתגלות ותחלת המשכה מהנפש כן הוא ממש בסוף המשכתו בהמדרי' שמתקשר בו, וכמו האמת שהוא בשוה ממש מתחלת המשכתו עד סופו ממש בלי הבדל כמו"כ הוא בהרצון, דזהו המרוצה שברצון שהוא בתוקף עוז ויתרון כח ביותר, מה שהוא בהמשכת והתקשרות הנפש ברצון הזה, עד שתרוץ בכל כחה בעצם נפשה בתוקף ועוז, להיותה סוף המשכתה ומאיר ומתגלה שם התחלת המשכתה ויציאתה מעצם הנפש דוקא, והו"ע התמימות דיודע¹⁶¹ דעיקר ענין התמימות הוא בנקודת הרצון שבעצם הנפש שלמע' מטו"ד כו', בדד"כ ענין התמימות הוא בהעצמי דוקא לא בהתפשטות היינו בעצם הנשמה שהוא בחי' הוד, ולא בהארת הנשמה שבאה בבחי' התלבשות דענין התמימות היינו שהוא תמים ושלם (גאנץ) ואינו מתנענע אנה ואנה שזהו בהעצמי דוקא, כי ההתפשטות היא בבחי' תנועה ובבחי' התחלקות לפי שבהתפשטות יש פנים לכאן ופנים לכאן, וכמו הארת הנשמה דאני ישנה בגלותא ששייך ענין גלות ושבי' ח"ו, עד אנה אתם פוסחי' על [שנין] הסעיפים¹⁶² דכל הדרכים דדרכי הבירורים בהתלבשות המברר בהמתברר הם בדרכי סכנה, והוא רק בהארת הנשמה שבאה בהתפשטות, אבל בהעצמי כמו בעצם הנשמה אין בו התחלקות

159) ראה מנחות נג, ב. שמ"ר פל"ו, א.

160) ראה המשך תרס"ו ע' סט.

161) מכאן עד סוף הפרק, הוא הגהות לפרק פ"ב שבהמשך תער"ב (ח"א ע' קנה ואילך).

162) מלכים-א יח, כא (ושם: עד מתי אתם).

כלל שהוא תמים בעצם, וכנ"ל בענין תומתי שהוא התום, ואם ניט גירוהט איז, והוא בעצם נקודת הרצון שלמעלה מטו"ד כו'.

וז"ע¹⁶³ מ"ש¹⁶⁴ תמים תהי' עם ה' אלקיך וארוז"ל פסחים דקי"ג ע"ב מנין שאין שואלים בכלדיים שנא' תמים תהי' כו' ופרש"י¹⁶⁵ תמים תהי' להיות בוטח בכל קורות ונולדות הבאות לך, והיינו שלא ילך בתחבולות והתחכמות יתירה כ"א לבטוח בה', ובזה יש ב' אופני' הא' שיעשה כלי לברכת ה' וכמו וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה¹⁶⁶ שצריך לעשות כלי, אבל לא יחשוב את הכלי לעיקר ולא יניח מוחו ולבו בזה, ומכ"ש שלא יתנהג בזה בהתחכמות יתירה שז"ע מותרי מוחין כו', כ"א לבטוח בה' דברכת ה' היא תעשירי¹⁶⁷ והוא הנותן לך כח כו'¹⁶⁸, וכמ"ש בלק"ת ד"ה כי תצא דרוה"ב¹⁶⁹ בענין וגלחה את ראשה¹⁷⁰ כו'. וממילא לא יהי' לו מניעה ועיכוב מזה בתורה ותפלה כו', שהרי גם בעלי עסקים מחוייבים בלימוד התורה עכ"פ פרק א' שחרית ופרק א' ערבית¹⁷¹ ובתפלה בזמנה¹⁷² כו' שהוא מוכרחי באם לא בריתי יומם ולילה חוקת שמים וארץ לא שמת¹⁷³ דע"י בריתי שהיא התו' חוקת שמים וארץ התחברות יום ולילה, ובפרט מצות לימוד התו' שהוא ידיעת התורה¹⁷⁴, שהיא מצוה כמו שארי מצות שבה מחוייבים גם הבעלי עסקים כמו כל אדם, וצריכים לקבוע עתים לתורה, וכאשר בוטח בה' דהוא הנותן לך כח כו'¹⁶⁸ לא יהי' לו שום מניעה ועיכוב כו'. וזהו בבחי' ביטול והנחת עצמותו למעלה מטו"ד, כי השכל הגשמי מחייב באופן אחר, והיינו לחשוב שזהו מקור פרנסתו ושצריך לעסוק בזה במוחו ולבו כו', שהם מהנחות העולם שנת"ל שהוא מפתן הרע, והוא המקרר בכללות צוא אידעשקאייט, און צוא אַ הרגש אלקי בפרט, ולפעמים יש בזה נסיונות כאשר נראה לו ע"פ השכל שבהכרח לעשות כך וכך כו' והוא מונע א"ע מזה מפני הבטחון שה' הוא המפרנס כו' ויש כאלו שמחשבים שמוכרח ענין התחבולה וההתחכמות כנ"ל שעולה בלבם לשקר אַז דאָס איז עצם עסק מחייב להסתיר ענינו מזולתו ולילך

(163) בהבא לקמן ראה אוה"ת שופטים (ח"ב) ע' תמא ואילך.

(164) שופטים יח, יג.

(165) ופרש"י: כנראה הכוונה לפירוש הרשב"ם שם.

(166) פ' ראה טו, יח. וראה סהמ"צ להצ"צ קו, א ואילך. קונטרס ומעין מאמר יז ואילך.

(167) משלי י, כב.

(168) עקב ח, יח.

(169) = דרוש הב' (לז, ב ואילך).

(170) תצא כא, יב.

(171) מנחות צט, ב. הל' תלמוד תורה לאדה"ז פ"ג ה"ד.

(172) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ספ"ט.

(173) ירמ"י לג, כה.

(174) ראה הל' תלמוד תורה לאדה"ז פ"ב ה"א-ב.

קרוב הוי' לכל קוראיו – תר"פ

לא

בערמומית כו' כנ"ל ומונע א"ע מזה מפני יראת אלקים ושאינו עפ"י תו' דהלא בלא עניני עסק אינו משקר ואינו גונב דעת, ורק בהנהגת העסק נדמה לו שכן צריך להיות דוקא כנ"ל בארוכה הנה עפ"י התורה והי"ש שלומד תורה בקביעות עתים בכ"י וגם שומר התפלה והמצוה איז אַט אַלע הנחות האלו הם אצלו כמו שצריך להיות עפ"י התורה דוקא, מה שהתו' אינה מחלקת כלל הנהגת האדם כמו שצריך להיות כך או שהוא בעסק דהשקר וגניבת דעת וערמומית אסור לעולם בכל דבר שיהי', ובגודל בטחונו בהוי' כי הוא המפרנס הוא הולך ב[תום] לבבו בדרך הישר, וכן לפעמים דוקא בעת זמן התפלה או בזמן הקבוע לעסק התורה אז מזדמן איזה התעסקות בעסק, שהוא נראה לדבר מוכרחי ביותר, ועל הזדמנות זו חכה ימים וזמנים, ובא דוקא עתה בזמן שצריך להתפלל או ללמוד, ולהניח זה, ולא יביט כלל על נחיצות הדבר ולילך לעסקו הרוחני בתורה ותפלה ה'ז נסיון כו' ורק הבוטח בה' יכול הוא לעמוד בנסיון כו'. ואופן הב' הוא שיש ענינים שאינם צריך להיות עשיית כלי ג"כ (או שהכלי היא לפ"ע כפי הצורך לו בההשפעה או בהישועה מלמעלה כו' ועמ"ש בהקדמת ד"ח¹⁷⁵).

והנה ב' ענינים אלו ישנם בעבודה ג"כ והוא כי ירידת הנשמה בגוף הוא עיסקא¹⁷⁶, דפלאג מלוה ופלאג פקדון¹⁷⁷, וחיוב באחריות על פלאג מלוה כי הם פוגמים למעלה, ולזאת צריך להיות עשיית הכלי בעסק, והוא העבודה בעסק ההתבוננות והשגה, דלכאו' מצד אמיתית הענין הי' לא צריך להיות כללית ענין ההשגה וההתבוננות, א נשמה האַט זעך גידאַרפט ציהען צוא אלקות בלי שום התעוררות כלל, ומ"מ נותן רשות לעשות כלי וברכך הוי' אלקיך בכל אשר תעשה¹⁷⁸ דבכל השגה והתבוננות הרי ישיג את הענין האלקי שבזה ויעלה ויבוא ביגיעתו לידי אהבה או יראה כפי המחוייב והמובן בהתבוננות ההיא, וצריך להיות עשיית הכלי אבל לא יניח מוחו ולבו בזה לחשוב את הכלי לעיקר היינו שכל ענינו יהי' רק השכל של ההשגה, וההבנה בכל הפרטים לתכליתו, ולחפזן להשיג הענין בכל פרטיו כמו שמבין בהגשמה (וכנ"ל בהפרש שבין שכל אלקי ושכל אנושי דבשכל אנושי הרי רק הגשמת הענין ער פאַר גרעבט אים מאַכט אים נאַהענט צוא זיך פאַר שטייט ער אים, והוא יש כו' ושכל אלקי היא בחי' אין כנ"ל שאין הענינים בהגשמה כלל) ויבטח בה' כי יתן לו פרנסתו, ועיקר חפצו ורצונו יהי' בהתבוננות דער הערין האלקי שבזה, דיא געטליכקאַייט, ולא המושכל בההשגה וההבנה בלבד, דאף שגם זה הוא שכל אלקי, וצריך לפעול בחומריות הגוף והזדככות המדות בדרך ממילא, אַז מיא ליגט אין העכערע

(175) = דרך חיים (עמוד ג).

(176) ספר ערכי הכנויים לבעל סדר הדורות ערך הלואה. ערך עסקי.

(177) ראה בבא מציעא קד, ב. רמב"ם הל' שלוחין ושותפין פ"ו ה"ב. טור ושו"ע י"ד סי'

קע"ז סעיף ב'.

ענינים און אין השכלות פון תורה ועבודה איז וערט גוף במילא נזדכך ואָס מיא רופט איידעלער, וכן בהמדות ישנה איזה הזדככות (והוא הביטול כללי שבמשכילים כנ"ל ובמשכילים על ענינים ושכליים אלקיים בעצם ענינים הוא בפרט) אבל אין זה כפי הכוונה שיהי' ההתעסקות לזככם ולבררם, (וכנ"ל בענין שהזיכוך הוא ע"י כחות הגלויים דוקא) וזה בא דוקא ע"י הרגש האלקי, אָז מיא דער הערט דיא געטליכקאייט בההשגה, וכאשר בוטח בהוי' הוי' בעוזרי נפשו, ויש בזה נסיונות דלפעמים דוקא בעת שמתחיל להאיר אור אלקי בנפשו הבא לו מההשגה וההתבוננות ומתעורר באהבה ותשוקה או ביראה וביטול או בתנועת תשובה ועקירת הרצון (שזה בכל אחד לפי מה שהוא מדריגתו) ולפתע פתאום נופל לו אָ טוב טעם שכלי נעים וערב מאוד, נקודה ואו"ר מופלא בגוף ועצם שכל ההשגה וההתבוננות, עס וערט אים ליכטיג דער גאַנצער ענין שכלי שהי' לו בההשגה וההתבוננות בטוב טעם שכלי דוקא, (וכנ"ל בענין הבנת דבר איך שאין דבר עושה את עצמו¹⁷¹, ואין דבר חי מעצמו.) שזה מבלבל להתנועה הפנימית שהתחלה להאיר לו, שהוא גילוי אור אלקי שבא לו, והוא נסיון גדול להתעורר ולמנוע א"ע מההעמקה בההשגה כפי שעולה עתה בה בשעה במוחו, להיות ה[שכל] טוב מאד, ועליו חכה ואיוה נפשו במאד, עס איז דאָך טאַקע נפלא במאד מאד, חומר מוח גשמי משיג ותופס אור שכלי רוחני במוחש ומושג בהכרה (לא זה אמיתת ענין ההכרה, אבל אין לנו מלים איך להסביר לעצמינו זה) ומ"מ מפני הבטחון בה' שברכך ה"א בכל אשר תעשה¹⁶⁶ ולא הכלי עיקר כ"א ברכת הוי' הוא העיקר, ולא יביט על כל זה וימסר ויתן א"ע להאלקי וילך תום ובטח דרכו כי בטח יעזרהו השי"ת וגם בהשגה הנעימה שהתחדשה לו לא יאבדה ח"ו ויעמוד עלי' בחסד הוי' שזהו מצד התמימות דוקא, כי השכל לא יוכל להסכים ע"ז שכאשר מתחדש לו עומק פנימי יעזבנה ולא יתעמק בה מפני אור המושג האלקי כו' מה שהוא למעלה מן השכל, ומצד התמימות הוא עומד בנסיון, וכן הוא לפעמים שאין צריכים כלי כלל, היינו ואָס ניט כלי איז אָ כלי והיא הכלי העיקרית, וכמו שידוע¹⁷⁸ בענין עד שיזיע שזהו תיקון לענינים פנימיים, וכמו"כ בכללות ענין דהידור מצוה שהם ויא ניט כלי איז אָ כלי פנימית דוקא, מה שע"י הכלים אי אפשר שיומשך הנה נמשך ומתגלה דוקא ע"ז וכמו ע"י הידור מצוה דבנן של קדושים⁵⁸ שפעל ביטול כל הצלמים כו' וכמו שהוא בהשגה מה שאי אפשר שיומשך ויתגלה בדיבור מתגלה ברמזו לפני המשפיע כידוע, היינו כמו שאינו כלי היא כלי אמיתית, וזהו מה שאנו רואים דאנשים פשוטים שאינם בעלי תורה, הם ע"י עבודתם באמת ותום לבבם באמירת תהלים, או באמירת זהר שאינם יודעים כלל מה שהם אומרים והם מקושרים בתכלית ההתקשרות

178) ראה טעמי המצות להאריז"ל פ' ואתחנן. שער המצות שם. פ"ח שער הנהגת הלימוד. המשך תער"ב ח"ב ע' א'סד. סה"מ תש"ה ס"ע 210 ואילך.

והדביקות שמאור ומתגלה אצלם נקודת לבבם שהוא נקודת האמת שבנשמה
שהוא מפני התמימות דוקא שהוא התום ואס גאנץ בעצם איז.

וזהו דכתיב¹⁷⁹ טוב לחסות בהוי' מבטוח באדם ומשמע מזה שטוב ג"כ לבטוח
באדם רק שיותר טוב לבטוח בה', ואינו מובן איך טוב לבטוח באדם ח"ו,
דהרי אל תבטחו בנדיבים ובבן אדם שאין לו תשועה¹⁸⁰. אך הענין הוא דבאדם
הכוונה על אדם העליון כמ"ש בלק"ת¹⁸¹ ע"פ זה והיינו בבחי' ממכ"ע, ועז"א
שטוב יותר לבטוח בה' בחי' סוכ"ע כו', וע"כ או' רק טוב לחסות מפני שצ"ל גם
לבטוח באדה"ע וכמ"ש שם בלק"ת הענין בעבודה וגם בגשמיות שצריך האדם
להתנהג ע"פ הטבע, אבל יותר טוב הוא לחסות בה' כו'. והענין הוא¹⁸² דהנה
ידוע שיש ב' מיני הנהגות מלמעלה והוא ענין עילת העילות וסיבת הסיבות¹⁸³,
עה"ע הוא בחי' ממכ"ע ומשם נמשכי' הדברים שהולכין כסדרן שע"פ הטבע
וכענין הטבע בגימט' אלקים¹⁸⁴ כו', וסבה"ס הוא בחי' סוכ"ע ומשם נמשכים
הדברים שהן כעין סבה שלא עפ"י הטבע וכמו כי היתה סיבה מעם ה'¹⁸⁵, ויש
כמה דברים שהאדם צריך להניח על הנהגת ה' לבדו¹⁸⁶ ושלא לעשות שום דבר
כ"א לבטוח בה' שבטח יעזור השי"ת בדרך סבה כו' (וכאשר רואין שהנהגה צ"ל
באופן כזה אין זה בכלל אין סומכין על הנס כו'¹⁸⁷). ועז"נ¹⁸⁴ תמים תהי' כי לזה
צריך תמימות יותר היינו ביטול לגמרי למעלה ממה שנראה לעין השכל האנושי
כו', דשכל אנושי אינו מחייב כלל שלא לעשות שום דבר גם בדרך כלי כו',
וצריך להיות לזה ביטול גדול ביותר שלא לעשות שום דבר רק לבטוח כו'. ולכן
תמים עדיף מצדיק וכמ"ש רש"י פ' נח ע"פ¹⁸⁸ כי אותך ראיתי צדיק והוא מהגמ'
עירובין ד"ח ע"ב, דצדיק הוא מבחי' אור ישר בחי' ממכ"ע ותמים בחי' סוכ"ע
כו'. וברבות שמות¹⁸⁹ אי' תמים תהי' שנתממו עמו בסיני ואמרו כל אשר דבר ה'

(179) תהלים קיח, ח.

(180) תהלים קמו, ג.

(181) דרושים לשמ"ע צא, ב.

(182) ראה מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' קלח. אוה"ת יתרו (ח"ג) ע' תשלה ואילך. סה"מ

תרס"ח ע' קעו.

(183) ראה תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

(184) פרדס שער יב (שער הנתיבות) פ"ב. ראשית חכמה שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל

(קכא, ב). של"ה פט, א (דאיתא בזהר): קפט, א (ומרומז בזהר): שח, ב. שו"ת חכם צבי סי"ח.

שעהי"א רפ"ו (פ, א). לקו"ת ראה כב, סע"ב ואילך.

(185) מלכים-א יב, טו. וראה פי' המצודת ציון שם.

(186) ראה לקו"ש חט"ז ע' 177. ובהנסמן שם.

(187) ראה פסחים סד, ב. זח"א קיא, ב. קיב, ב.

(188) נח ז, א. וז"ל: ראיתי צדיק – ולא נאמר צדיק תמים מכאן שאומרים מקצת שבחו של

אדם בפניו וכולו שלא בפניו (ב"ר).

(189) פ"ב, ה (בשמ"ר שלפנינו, לא מובא הפסוק „תמים תהי'“).

נעשה¹⁹⁰, נמצא זה שהקדימו נעשה לנשמע¹⁹¹ נק' תמים, וידוע שזהו ביטול שלמע' מטו"ד כו'. ונמצא דענין התמימות הוא בעצם נקודת רצון הנפש בבחי' ביטול שלמעלה מטו"ד כו' שהוא האמת דנשמה.

והנה¹⁹² רצון הוא מרוצה בכח דוקא והוא שהרצון ממשיך תמימות זו בכל הציור קומה גם במוח ולב וענין התמימות במוחין הוא שהשכלתו והשגתו תמיד הוא לטוב וההיפך מזה אינו עולה בדעתו כלל, וכמו שיש יושר בשכל דהיינו שמשכיל ומשיג כפי אמיתות הענין ולא יעקם בשכלו, כמו"כ יש ענין התמימות במוחין, שמפני נתינתו ומסירתו להדבר השכלותיו והשגותיו הוא רק בטובת ועילוי הענין ואמיתית הענין ואינו נופל לו מחשבה והשגה אחרת כלל כו'. ובכלל זה הוא ג"כ שלא יתאונן לעולם דענין ההתאוננות הוא מפני ששכלו מחייב באופן אחר וע"כ מתאונן כו', והתמים בשכלו לא יתאונן לעולם מפני שאינו חושב באופן אחר כלל כו'. וכן יש תמימות בלב הנק' ערנשטקייט והוא שתוכו כברו¹⁹³ ולבבו שלם בדבר ולא ישונה לעולם ולא יטה לימין ושמאל כו', והוא בלא התפעלות אבל הוא תמים ושלם כו', דבהתפעלות הלב שמצד הטו"ד יכול להשתנות כו', והתמים בלב הוא שאינו מתפעל אבל הוא תמים ושלם (גאנץ און ערנשט, וואָס עם אַרט, און וואָס עם אַרט נייט, אַרט נייט, ואינו מרומה לא לעצמו ולא לזולתו כו'), ולא ישונה לפי שהוא מצד עצם נקודת הרצון שאינו משתנה לעולם כו'. וכן יש תמימות במעשה הנק' תמים במעשיו¹⁹⁴ וכמ"ש¹⁹⁵ איש תם וישר¹⁹⁶ שהוא סו"מ וע"ט בפו"מ¹⁹⁷ בבחי' התמימות שלא ישונה לעולם ואינו נוגע לו הזמן והמקום, שמפני תוקף הדבר והתמימות שבנפשו שכך צריך לעשות ואינו שייך כלל באופן אחר, ע"כ בכל זמן ובכל מקום שהוא ה"ה עושה כן בלי שום שינוי כלל, ולא יחוש משום מנגד ומסית להדיחו ח"ו מצד עוצם התוקף בנפשו כו', עד שגם אינו נחשב אצלו לנסיון כלל מאחר שאופן אחר ח"ו אינו שייך כלל כו' (ואין זה מצד התוקף לבד כ"א מפני שסיבת התוקף הוא מצד התמימות שהו"ע הביטול כו' ע"כ אינו מתפעל משום דבר כו'), וידוע דנעוץ תחלתו בסופן¹⁹⁸ כי המעשה הוא סוף ושרשו בראש ותחלת הכל שהוא נקודת

(190) יתרו יט, ח. משפטים כד, ז.

(191) משפטים שם. שבת פח, א.

(192) בהבא לקמן ראה דרך חיים ז, א ואילך.

(193) לשון חז"ל – ברכות כח, א.

(194) נוסח סדר הקפות לשמח"ת. וראה גם סה"מ תרס"ה ע' יח ואילך. תש"ג ע' 58. 68

ואילך.

(195) איוב א, ח. ב, ג.

(196) ראה לקו"ש ח"ל ע' 50 והנסמן שם.

(197) = סור מרע ועשה טוב בפועל ממש.

(198) ספר יצירה פ"א מ"ז.

קרוב הוי' לכל קוראיו – תר"פ

לה

הרצון, שזהו עיקר האמת דמדת התמימות שבא בסוף מעשה בפ"מ בתמימות העשי' בתוקף מבלי יטה כלל כו' וכ"ז הוא ע"י הרצון עצמי שבו משכן התמימות, והוא נקודת האמת שבנשמה, וכמו שהאמת הנה מתחלת המשכתו עד סוף המשכתו הוא בציור אחד של אמת דוקא שאינו משתנה, דאמת הוא ראש תוך סוף¹⁹¹, והוא במדריגת הרצון שהוא הראש בהתגלות שלו בנקודת האמת ותוך בהתמימות דמוחין ומדות וסוף שהוא כח המעשה הכל במדריגת האמת דוקא, וכ"ז במרוצה גדולה ובתוקף גדול ונקרא רצון זה דרצון עצמי אמת להיות שאין לו העלם והפסק כלל, דגם בהיות נעלם ישנו כמו שהוא ממש שהו"ע התמימות שבנפש שהוא התום כנ"ל וכאשר מתגלה אף שלפעמים מתגלה ע"י סיבות וכמו התבוננות הן בעולמות והן בעצם רחוקו הוא רק שמסור המניעה שיוכל להתגלות, וכשמתגלה הוא עצם הרצון שרוצה מצ"ע ובמרוצה גדולה שמגיע על הסוף מעשה.

ועפ"י יובן ג"כ מ"ש² קרוב הוי' לכל קראיו, דקרוב הוי' הנה לאחר שעלה ברצונו ית' להיות אנא אמלוך¹² בבחי' רצון ונמשך להיות הרצון בעולמות שהו"ע המדידה הנ"ל ועלה ברצונו ית' שיהיו עולמות ושיהי' גילוי אלקות בעולם, ושיהי' בבחי' אור המתגלה והמתחלק דזהו על מאורי אור שיצרת יפארוך סלה¹⁶, דבכדי שיוכלו לפארך בבחי' פאר והדר הוא על מאורי אור שיצרת מה שעלה ברצונך ית' להיות מאורי אור בבחי' אור להאיר כח מצד עצמותו ית' הנה הכל הוא בבחי' העצמות וזהו קרוב הוי' שהוי' יהי' בבחי' קרוב ושייכות שהוא מפני שכך עלה ברצונו ית' שאין בזה שום טעם וחיוב כלל. ואחרי היות קרוב הוי', הנה בחסדו ית' אפשר להמשיך האור נפלא והאור מרומם הזה, שהמשכתו והגילוי הוא בהב' מדרי' לכל קוראיו, שהם הקוראים אותו תמיד וזהו קוראיו בל' הוה, שקוראים תמיד והוא בהעבודה שעפ"י טו"ד בבחי' נר"ן שבנשמה שהוא הארת הנשמה המתלבשת בגוף האדם והוא המדרי' הנקראת עבד כי לי בני עבדים עבדי³⁶ הם שהם עבדים של מעלה, עושים רצונו ית' להמשיכו ע"י ההזדככות בהחומריות שבהגוף וחושי הנה"ט שהוא בעבודה ויגיעה בכחות הגלויים, שהעבד הוא עובד תמיד את אדונו דאפי' בשעת המנוחה שלו הוא בשביל העבודה בכדי שיוכל לעבוד עבודתו אחרי שינוח ויהי' בו כח לעבוד, ולזאת נק' קוראיו שעובד תמיד, דכך היא המדה בהעבודה האמיתית דמוח ולב בהכחות הגלוי' כנ"ל²⁰⁰ העבודה תמיד.

אמנם עבודה זו אינה אמת עדיין כמשנת"ל להיותה באה ע"י השגה והתבוננות והיא אהבה התלוי' בדבר עדיין. והמדרי' העקרית היא לכל אשר יקראוהו

191) ראה ירושלמי סנהדרין פ"א ה"א. ב"ר פפ"א. ב. דב"ר פ"א, י.

200) בצילום כתי"ק שתח"י יש כאן תיבה שאינו ברורה.

באמת, שע"י הקריאה באמת דוקא שהוא הרצון הפנימי והעצמי מה שהוא אמת מצד עצם מהותו כנ"ל וגם בעת שהוא נעלם ישנו בכל עצם מהותו, וכשמתגלה לעת מן העתים (וגם ע"י התבוננות כנ"ל) הוא אמת לאמתו להיות שהוא בעצמו רוצה בהאור האלקי, שמדרי' זו הוא מצד עצם הנשמה דלבי ער שהוא נקודת האמת שבנשמה שהיא התמימית שבנשמה, אחת היא יונתי תומתי²⁰¹ שהוא התום שבנשמי, ורצון הוא בחי' מרוצה בתוקף ועוז במרוצה גדולה שמדת האמת שבנשמה נמשכת בכל במדריגת עד כח העשי', ואדרבא שבסוף המשכחה ה"ה בתוקף ועוז יותר להיות מאיר בה מראשית המשכחה, וזהו מעלת הבעלי עבודה על בעלי השגה (הנ"ל רזי לי כו'¹³⁶) שהם מפני העבודה מתאחדים עם ההשגה (אף שגוף ועצם ההשגה היא בהענינים הקרובים אל המשיג יותר מכמו בעניני העמוקים שמתעסקים בו בעלי השגה) ופועל הזדככות גופם ומדותיהם. וזהו לכל אשר יקראוהו בעתיד דוקא דמדרי' זו אינה עבודה תמידית שכחות עצמיים שבנפש מתגלים רק לעתים, להיות שהכוונה העליונה היא שתהי' התלבשות הנשמה בגוף, דאור הנפש יתלבש כפי חושי הגוף ונה"ט, שהכוונה בהתלבשות זאת היא בשביל הבריור וזיכוך דנה"ב שהוא בכחות הגלויים דוקא, ולזאת אומר קרוב הוי' לכל קוראיו תחלה ואח"כ לכל אשר יקראוהו, שצריך להיות העבודה בסדר תחלה קוראיו בנר"ן בהעבודה שעפ"י טו"ד בכחות הגלויים, ואח"כ יקראוהו העבודה דרצון עצמי שצריך הרצון הפנימי איזה דבר על מה שישרה עליו, וכנ"ל ולכן הוא בעתיד דוקא ואינו מחלקו לענין בפני עצמו ולכל בתוס' וא"ו שהן אמת שהוא בעתיד, מה ש[יבוא] אבל אינו מחולק בפ"ע לפי שבא מן ההווה שע"י העבודה דטו"ד, ועי"ז שורה הרצון פנימי ועצמי.

וזהו אשר יקראוהו באמת, דהקריאה היא באמת מאן דידיע ליחדא שמא קדישא בצלותא כדקא יאות כו'²⁰², דכל העבודה הזאת דקוראיו ויקראוהו הוא באמת דתפלה דשעת תפלה שעת קרבא²⁰³ שהוא המלחמה עם הנה"ב שצריכים ללחום עמו על כל פרט ופרט ממש מבלי להשאיר לו אף מדריך כף רגל בהעיר קטנה²⁰⁴ כנ"ל שע"י היציאה שלו בלבד עושה שמות ר"ל, והוא מפתן הרע, שהיא אסקופה לכל מיני רע ר"ל כנ"ל, וצריכים ללחום עמו, בדרך מצה ומריבה ממש כמו האדם המריב עם זולתו על אשר נכנס בגבולו, ואין מניח אותו בחזקה, ומדרך המלחמה הוא השמירה המעולה ביום ובלילה, להיות אוטם אזניו²⁰⁵

201) שה"ש ו, ט.

202) זח"ב נז, א.

203) הובא בשם הזהר בלקו"ת בלק עב, א. תצא לד, ג. לה, ג. וראה זהר ח"ג רמג, א. ח"א

רמ, ב. תקו"ז תי"ג (כט, ב). וראה ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה מט, א ואילך.

204) ראה תניא פ"ט (יד, א).

205) ע"פ ישע"י לג, טו.

קרוב הוי' לכל קוראיו – תר"פ

לו

משמוע דבר שאיו בו תועלת וענין בעבודה, ועוצם עיניו מראות²⁰⁵, ויכפה א"ע גם בהדברים המותרים, בדרך כפי' ומלחמה, ולא יהרהר ביום כו'²⁰⁶ שהשמירה מהאויב צ"ל תמיד לילה ויום. וזהו קרוב שהוא מל' קרב ומלחמה דבכדי שיהי' הוי' לכל קוראיו הוא ע"י המלחמה עם השונא. אך באמת הנה השונא והאויב יש לו מקור מאין הוא יונק שיוכל ללחום, וזה שיכפה אותו וינצחו עתה הלא יכול להיות כי ירבה חילו ולעת מן העתים יוצא ללחום, וצריכים להכריתו משרשו שלא ישוב עוד לצאת בהעיר קטנה, והוא כי הנה"ב הרי יש לו מקום משכן בלב²⁰⁷ ולהיות שהמדות בלתי מזוככים וגם גופו וטבעו הוא כן כנ"ל, ע"כ צריכים לעבוד בעבודה לזבוח את יצרו לזכך את גופו ומדותיו שלא יהי' שרש יניקה להנה"ב, און עס זאָל ניט זאָיין לו מקום בעיר קטנה והוא ע"י הדיבור בתורה ותפלה והעבודה בזה ביגיעה, דזהו קרוב מל' קרבנות²⁰⁸ שיקריב חלבו ודמו להוי' (וכידוע הענינים בזה²⁰⁹).

אמנם כ"ז עוד ענינים חיצונים בשלילה להרחיק את האויב והשונא ולהכריתו משרשו ושלא ליתן לו מקום בהעיר קטנה, ואין זה עוד מספיק כ"א צריכים לבנות העיר קטנה שתהי' כלי ומכון לשבתו ית' והוא ע"י העבודה בהמשכת האור האלקי והתגלות הכחות והמדות דהנה"א שהם כחות אלקיים כנ"ל ושיהי' עבודה פנימיות בהשגה והתבוננות להבין דבר דבר על אופנו בהשגה גדולה ורחבה, בבריאת והתהוות העולמות בברוך שאמר והי' העולם, איך דבאמירה אחת נבראו כל העולמות¹¹⁹, ואמירה זו היא בלב שהיא בחי' מח' כידוע וכדאי' בזהר²¹⁰ במח' אחת נבראו כל העולמות¹³, ואיך כי ואתה מחי' את כולם¹²⁰ דחיות כל העולמות הוא מהאלקות ושהעיקר הוא האלקות, ושירגיש דבר זה, דהרי האדם מרגיש בנפשו שהעיקר הוא החיות, ואָרעם בעת אַ מענטש הערט זיך, ואָס הערט ער חיות ניט גוף, הרי שכן צריך להיות גם בהעולם אַ ער זאָל זעהען און הערין דעם חיות אלקי שבזה ניט דיא חומריות וגשמיות העולם, ובפרט כשמבין ומשיג את ההפלאה מהאלקות שהוא ענין דלמעלה מן הטבע, שנת"ל, דאז הוא התחלת העבודה דבחי' פנימיות שפי' קרוב הוא מל' בקרבך קדושי²¹¹ שהוא תוך ופנימיות דכללות ג' מדרי' אלו הוא העבודה דנר"ן

206) ראה כתובות מט, א. ע"ז כ, ב. וראה תניא פי"א (טז, א).

207) ראה תניא פ"ט (יג, ב).

208) ראה ס' הבהיר ס' מו (קט). וראה זח"ג ה, רע"א. של"ה מס' תענית (ריא, ב).

209) ראה לקו"ת ויקרא ב, א ואילך. סה"מ הישי"ת ס"ע 112 ואילך.

210) כ"ה בשם הזהר בלקו"ת אחרי כו, סע"ב: נשא כ, ד „כמ"ש בזהר ובמדרש": שם כח,

ב: עקב טז, ד; תצא לה, א: שה"ש ט, ב „ובזהר פ' שמות" (ובהגהת הצ"צ: „נ"א פ' בראשית".

וכ"ה בשם הזהר בראשית במאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' י: תקס"ט ע' קפד. ובשם המדרש

בלקו"ת נצבים מז, ג „ובמדרש איתא". ובמאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' קלח „ובמדרש הנעלם".

211) ע"פ ישע"י יב, ו. הושע יא, ט.

בחי' קוראיו שהוא העבודה במעשה דיבור ומח' שהיא פנימיות אדעתי' דנפשי' וכנ"ל בענין התענוג שבמח' שהוא לעצמו ואס זיך נוגע וכמו שהוא בעבודה שנת"ל שהוא מה שהדבר הוא שלו ועי"ז הוא בא להעבודה הנעלית יותר והוא העבודה דרצון פנימי ועצמי מה שהוא קרוב להוי' ממש, להיותו בבחי' בן מלך כנ"ל דבקרוב זה ישנו ג"כ ב' פירושי' מה שהוא קרוב בלבד, ומה שהוא קרוב ושייך ממש, וכמו עד"מ קרבת שאר בשר, שהם קרובים ממש, מה שהם ב' בחי' בנשמה אחרים ורעים, דהאחרים הם קרובים ממש, ורעים הם כאלו נפרדים נעשים קרובים אבל הם קרובים ממש.

וזהו קרוב הוי' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, דקרוב הוי' דלאחר שעלה ברצונו ית' שיהיו העולמות ושיהי' קרוב הוי', הנה באפשר בחסדו ית' (וזה רצונו ית' האמיתי) להמשיך האור והוא בהב' מדרי' דקוראיו שהוא העבודה דהארת הנשמה שהוא בחי' עבד, ע"י העבודה התמידית במוח ולב במחדו"מ כנ"ל והעיקר לבוא עי"ז לכל אשר יקראוהו באמת שהיא הרצון פשוט שלמעלה מטו"ד ובכלל הכחות עצמיים שבנפש ומקום העבודה הוא באמת דוקא שהיא התפלה שהו"ע ההתחברות וזהו באמת מאן דידיע ליחדא שמא קדישא דתכלית כל העבודה הוא ליחדא שמא קדישא היחוד דאח"ד שבא ע"י האדם שהוא בחיר הנבראים שלמעלה ושל מטה כנ"ל שהוא בתפלה דוקא, שברוב עם הדרת מלך כמו שמתאספים כל חיל מלך העם לפארו ולרוממו כנ"ל וזהו הקריאה באמת, והוא ע"י קרוב הוי' דבכדי שיהי' הוי' לכל קוראיו הוא ע"י קרוב שהוא הקרב והמלחמה שהיא ראשית העבודה וכה עולה ממדרי' למדרי' עד שנעשה קרוב להוי' ממש כפי שעלה ברצונו ית', בתכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות להיות ישראל עם קרובו דוקא.

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לרגל ע"ד שנה לנשיאותו לאיוש"ט

יה"ר שיראה רוב נחת מבניו – התמימים בפרט,
משלוחיו, חסידיו וכלל ישראל – בכלל
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמתית והשלימה
נאו תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אבי"ר

לז"נ
הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש בן הרה"ח ר' בן ציון ע"ה
נלב"ע ז"ך אלול ה'תש"מ
ומרת רבקה בת הרה"ח ר' צבי ע"ה
נלב"ע כ"ט תמוז ה'תשס"ב
שפריצער

נתרם ע"י בניהם – יבלח"ט –
הרה"ת ר' שמואל והרה"ת ר' יעקב מרדכי שיחיו
שפריצער

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!